Фізична особа- підприємець

Лесюк Віталій Володимирович

м. Львів, вул. Патона б 2/3 кв. 35 79040 lesyukvitaly@ukr.net

ІПН 2576010251 Р/р (IBAN) UA 22 325365 0000002600401605158

Звіт про стратегічну екологічну оцінку

Стратегія розвитку Кочубеївської сільської територіальної громади на 2017- 2027 роки та Плану заходів на 2025-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Кочубеївської сільської територіальної громади на 2017- 2027 роки

Розробник _____ ФОП ЛЕСЮК В.В. магістр державного управління

с. Кочубеївка 2025

ЗМІСТ

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ 2

ВСТУП 3

1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТУ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ 4

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО 7

3. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ 24

4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДДП, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ 29

5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДДП, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ЇЇ ПІДГОТОВКИ 33

6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ, ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ 39

7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДДП 44

8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СЕО, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ 48

9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДДП ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ 54

10. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ) 58

11. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ 59

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

ГДК – Гранично допустима концентрація

ДДП – Документ державного планування

МСБ – Малий та середній бізнес

ОВНС – Оцінка впливу на навколишнє середовище

ПАТ – Публічне акціонерне товариство

РГ – Робоча група

СЕО – Стратегічна екологічна оцінка

ТПВ – Тверді побутові відходи

ВСТУП

На сучасному етапі становлення та розвитку громад все більшого значення набуває концепція сталого розвитку, спрямована на гармонізацію економічної, соціальної та екологічної складових.

Поява цієї концепції пов'язана з необхідністю розв'язання екологічних проблем і врахування екологічних питань у процесах планування та прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку регіонів.

Стратегічна екологічна оцінка стратегій, планів і програм дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та здоров'я населення, використовувати результати цього аналізу для нівелювання або пом'якшення екологічних наслідків у процесі стратегічного планування.

Стратегічна екологічна оцінка (СЕО) – це новий дієвий інструмент реалізації екологічної політики, котрий базується на простому принципі: легше запобігти негативним для довкілля наслідкам діяльності на стадії планування, ніж виявляти та виправляти їх на стадії впровадження стратегічної ініціативи.

Метою СЕО є сприяння сталому розвитку шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування.

Мета здійснення процедури стратегічної екологічної оцінки Стратегії – виконання вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» та інтегрування її результатів в систему управління для сприяння сталому розвитку територіальної громади, зокрема шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, дотримання екологічних вимог. Стратегічна екологічна оцінка здійснюється на основі принципів законності та об'єктивності, гласності, участі громадськості, наукової обґрунтованості, збалансованості інтересів, комплексності, запобігання екологічній шкоді, довгострокового прогнозування, достовірності та повноти інформації у проекті документа, міжнародного екологічного співробітництва.

1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТУ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Відповідно до пункту 3 частини першої статті 1 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», документи державного планування – стратегії, плани, схеми, містобудівна документація, загальнодержавні програми, державні цільові програми та інші програми і програмні документи, включаючи зміни до них, які розробляються та/або підлягають затвердженню органом державної влади, органом місцевого самоврядування.

Стратегія розвитку Кочубеївської сільської територіальної громади на 2017-2027 роки– це планувальний документ на тривалу перспективу, який визначає найважливіші цілі і завдання, інструменти їх реалізації, а також методи перевірки отриманих результатів політики сталого розвитку, що здійснюється на території громади.

Законодавчим підґрунтям розроблення Стратегії є закони України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про засади державної регіональної політики», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» та постанови Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 № 621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проекту державного бюджету». Під час її розробки враховані положення низки нормативно-правових актів, а саме: постанови Кабінету Міністрів України від 11.11.2015 № 931 Про затвердження Порядку розроблення Державної стратегії регіонального розвитку України і плану заходів з її реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених Стратегії і плану заходів , Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад, що затверджені наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 21.12.2022 № 265 .

Законодавчою основою розроблення Стратегії є закони України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про засади державної регіональної політики», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» та постанови Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 № 621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проекту державного бюджету». Стратегія розроблено з урахуванням запровадження воєнного стану відповідно до Указу Президента України від 24.02.2022 № 64 «Про введення воєнного стану в Україні», законів України «Про правовий режим воєнного стану», «Про внесення змін до

розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України та інших законодавчих актів України», постанови Кабінету Міністрів України від 11.03.2022 № 252 «Деякі питання формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану». У Стратегії враховані основні положення Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки (затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 №695), Регіональної стратегія розвитку Кіровоградської області на період 2021 – 2027 років, Глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, визначені ООН, Національної доповіді «Цілі сталого розвитку: Україна».

Стратегія спрямована на ефективне розв'язання проблем економічного і соціального характеру та ґрунтується на аналізі тенденцій розвитку економіки поточної економічної ситуації в Україні, актуальних проблем і пріоритетів соціально-економічної сфери, а також на припущеннях, що враховують внутрішні та зовнішні фактори розвитку громади.

Документ підготовлено на строк та з урахуванням пріоритетів, що визначені оновленою Державною стратегією регіонального розвитку на 2021-2027 роки.

В теперішніх умовах наявність стратегії для громади є обов'язковою та важливою. Документ виконує три основні функції:

- скеровує і забезпечує безперервність політики відновлення і розвитку, надаючи орієнтири в управлінні громадою та вказівки для інших програмних документів на місцевому рівні;
- виконує роль допоміжного інструменту пошуку зовнішніх засобів фінансування ключових завдань і проєктів, що особливо важливо в умовах обмеженого бюджету громади та величезних інвестиційних потреб у найближчі роки;
- активізує та інтегрує місцеву спільноту, починаючи від процесу розробки стратегії, через спільну реалізацію, до оцінювання і постійного її вдосконалення.

Документом визначено наступне бачення: Кочубеївська ТГ – найменша, але найактивніша громада Херсонської області, з давньою багатонаціональною культурою на кордоні трьох областей, яка динамічно відновлює та розвиває свій потенціал завдяки використанню місцевих ресурсів і залученню місцевої влади, фермерів, підприємців та усіх мешканців, які співпрацюють між собою заради кращого майбутнього. Постійно вдосконалюються системи безпеки – громадської, енергетичної, екологічної, житлової, а також медичної і соціальної допомоги. Базову соціальну, технічну та транспортну інфраструктуру було відбудовано відповідно до соціальних потреб і можливостей громади. Організаційна і фінансова оптимізація дозволила досягти суттєвої економії, не впливаючи на доступність та якість послуг, що надаються мешканцям. Місцева адміністрація реалізує модель публічного управління, яка є гнучкою та стійкою до змін і зовнішніх загроз на принципах тривалого і збалансованого розвитку всієї території громади. Відновлюється і розвивається місцева економіка,

основною галуззю якої є сільське господарство і переробка сільгосппродукції. Особливо слід відзначити виробництво зерна, овочів, фруктів, лікарських рослин. Завдяки цьому значна кількість жителів знаходять роботу на місці, а решта працюють віддалено. Таким чином створюються умови для відновлення та довгострокового розвитку людського та соціального капіталу, особливо молоді та сімей.

Визначені в Стратегії пріоритети розвитку випливають з прийнятого бачення розвитку Кочубеївської селищної територіальної громади до 2027 року. Ці пріоритети були визначені як найважливіші з огляду на створення ними в довготерміновій перспективі найбільших можливостей для розвитку.

Таблиця 1.1.

Структура стратегічних, оперативних цілей та завдань Стратегії розвитку Кочубеївської сільської територіальної громади на 2017-2027 роки

Стратегічна ціль 1. Відновлення економічного потенціалу громади та мешканців і мешканок	
Оперативна ціль	Завдання
Оперативна ціль 1.1. Активізація фермерів, підприємців та мешканців і мешканок у відновленні і нарощуванні економічного потенціалу	Підтримувати і співпрацювати з місцевою бізнес-спільнотою
	Активізувати професійну і підприємницьку діяльність мешканців і мешканок, зокрема тих, хто потрапив в складну ситуацію на ринку праці
Оперативна ціль 1.2. Впровадження результативної та інтегрованої політики охорони і використання місцевих ресурсів	Сформувати циркулярну, ресурсоощадну економіку
	Заліснити і створити багатофункціональних заліснених територій
Стратегічна ціль 2. Відновлення і вдосконалення послуг, що гарантують індивідуальний розвиток жителів та громади в цілому	
Оперативна ціль	Завдання
Оперативна ціль 2.1. Створення умов для відновлення і збільшення людського та соціального капіталу	Відбудувати, модернізувати і оптимізувати базу, необхідну для відновлення стаціонарного навчання
	Закупити обладнання для шкіл і закладів дошкільної освіти
	Створити додаткову пропозицію проведення вільного часу для дітей і шкільної молоді
Оперативна ціль 2.2. Відновлення та розвиток спроможності місцевої адміністрації здійснювати гнучке і стійке публічне управління	Багатовимірно підвищити потенціал громади
	Розвивати процеси співпраці та залучення громадськості до місцевого самоврядування
Стратегічна ціль 3. Забезпечення комфорту і громадської, енергетичної та соціальної безпеки	
Оперативна ціль	Завдання
Оперативна ціль 3.1. Покращення громадської безпеки	Розвивати відновлювальні і місцеві джерела енергії
	Розбудувати інфраструктуру і систему громадської безпеки
Оперативна ціль 3.2. Відновлення і розвиток місцевого житлово- комунального господарства, адаптованого до потреб та можливостей громади	Відновити та розбудувати інфраструктуру водопостачання
	Відновлення транспортної інфраструктури та транспортних послуг
Оперативна ціль 3.3. Ефективна соціальна допомога та охорона здоров'я	Здійснити ремонти медичних закладів Кочубеївської сільської територіальної громади
	Підтримувати, інтегрувати та активізувати людей і родини, які опинилися в скрутній ситуації
	Відновити потенціал (системи) соціальних служб громади

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО

Кочубеївська територіальна громада − територіальна громада у Бериславському районі Херсонської області.

Це єдина на Херсонщині громада, що була створена у 2015 р. - 23 липня, шляхом об'єднання Заградівської, Кочубеївської, Орлівської та Пригір'ївської сільських рад колишнього Високопільського району.

Адміністративний центр — село Кочубеївка.

Громада розташована в степовій зоні Східно-Європейської рівнини на північному сході Херсонської області.

Адміністративний центр Кочубеївської ТГ розташований на відстані 130 км на північний- схід від регіонального обласного адміністративного центру – міста Херсон, в степовій кліматичній зоні.

Територією громади протікає річка Інгулець (права притока Дніпра, в межах громади не судноплавна, окрім маломірних суден, через чисельні дамби), та кілька тимчасових водотоків (балок), якими відбувається стік талих та повеневих вод до річки Інгулець. Громада знаходиться в куті, що утворився на перетині Дніпровської, Херсонської та Миколаївської областей. Найближчим великим містом є м. Кривий Ріг (55,8 км), в той час як до обласного центру м. Херсон – 130,0 км, до районного центру м. Берислав – 82,0 км.

Найближча залізнична станція сполучення Київ – Херсон знаходиться у с. Біла Криниця Великоолександрівської ТГ на відстані 19,00 км. Через своє географічне розташування, громада має найсильніші соціальні, економічні, культурні зв'язки з м. Кривий Ріг, а не населеними пунктами Херсонської області. Її площа становить 206,23 кв. км, це 0,83 % від території області.

Кочубеївська ТГ межує з Великоолександрівською, Високопільською, Музиківською, Станіславською, Новорайською ТГ Херсонської області, Березнегнуватською, Володимирівською ТГ Миколаївської області, Широківською ТГ Дніпропетровської області (рис. 2.1).

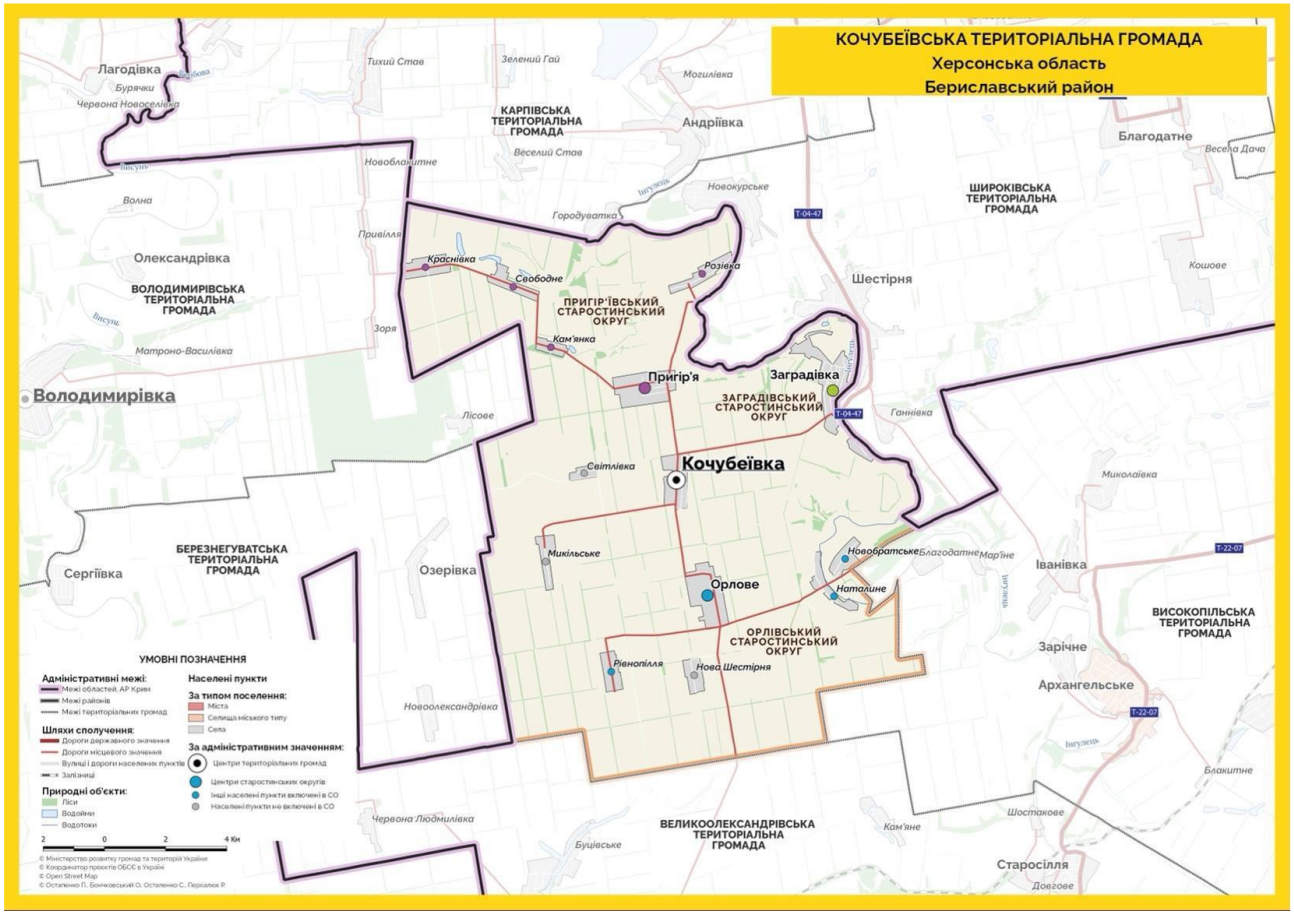

Рис. 2.1. Карта Кочубеївської СТГ

Кочубеївська ТГ межує з Великоолександрівською, Високопільською селищними ТГ Херсонської області, Березнегуватською селищною, Володимирівською сільською ТГ Миколаївської області, Карпівською сільською, Широківською селищною ТГ Дніпропетровської області.

Відстань від найважливіших для ТГ населених пунктів, в розрахунку від її центру – Кочубеївки:

- до обласного центру – м. Херсон – 130 км;
- до районного центру – м. Берислав – 82 км;
- до найближчого великого міста – м. Кривий Ріг – 55,8 км.

Територія Кочубеївської громади знаходиться у степовій фізико-географічній області. Клімат регіону помірно-континентальний із загальним посиленням континентальності у напрямку на південний схід (у степовій зоні). Для степової зони характерні коротка, холодна й малосніжна зима з частими відлигами і незначним сніговим покривом, жарке й посушливе літо.

Протягом року температура зазвичай коливається від -6°С до +29°С і рідко буває нижче -16°С або вище +35°С.

Річна сума опадів складає 450-550 мм. Більше половини (до двох третин) річної кількості опадів випадає у теплий період року (квітень-жовтень). Найбільш дощовими є червень і липень. У ці місяці випадає 56-85 мм та 58-95 мм відповідно. Добовий максимум опадів, як правило, припадає на літні місяці, під час інтенсивних злив..

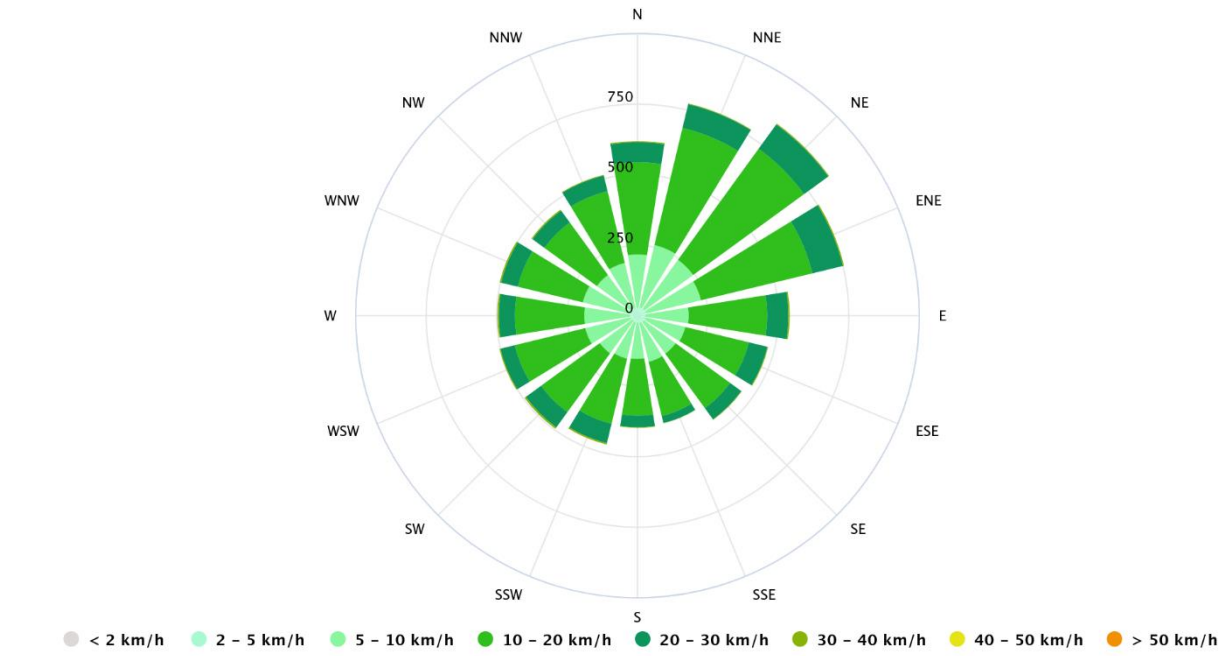

Рис. 2.2. Роза швидкості та напрямку вітрів с. Кочубеївка

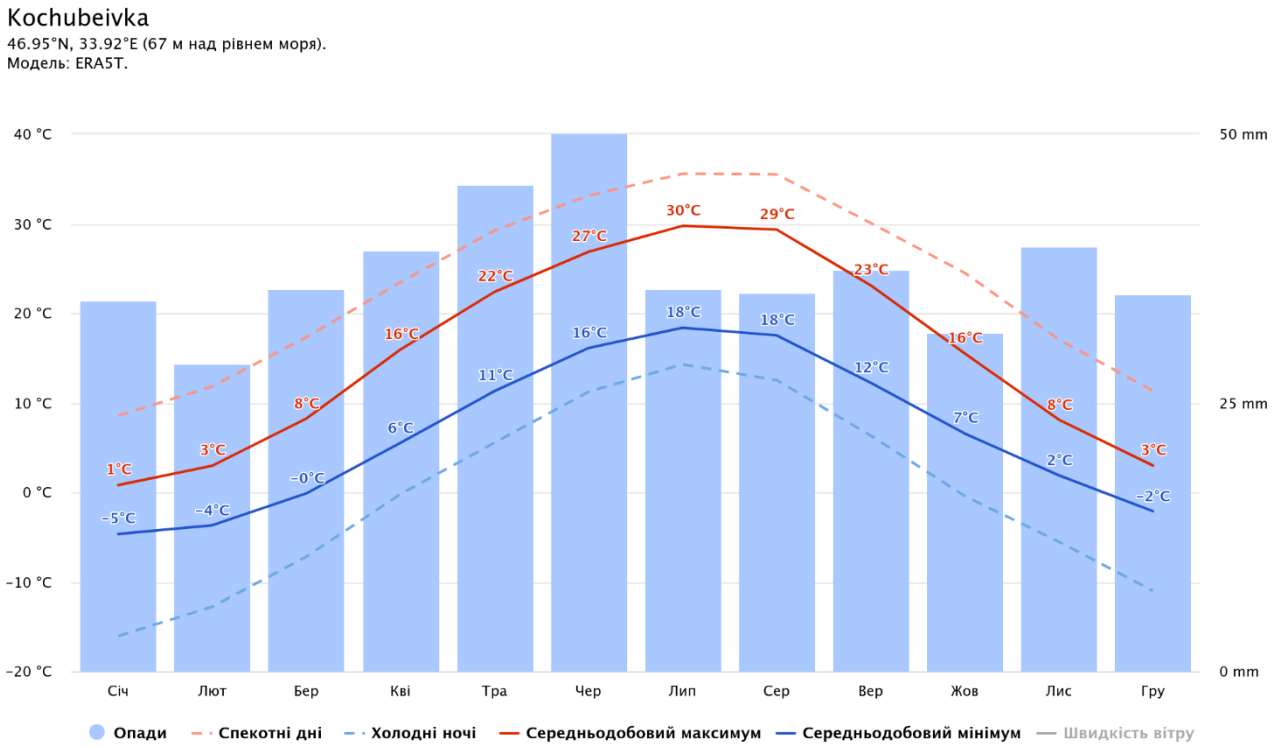

Рис. 2.3. Середні температури і опади

Kochubeivka
46.95°N, 33.92°E (67 м над рівнем моря).
Модель: ERA5T.

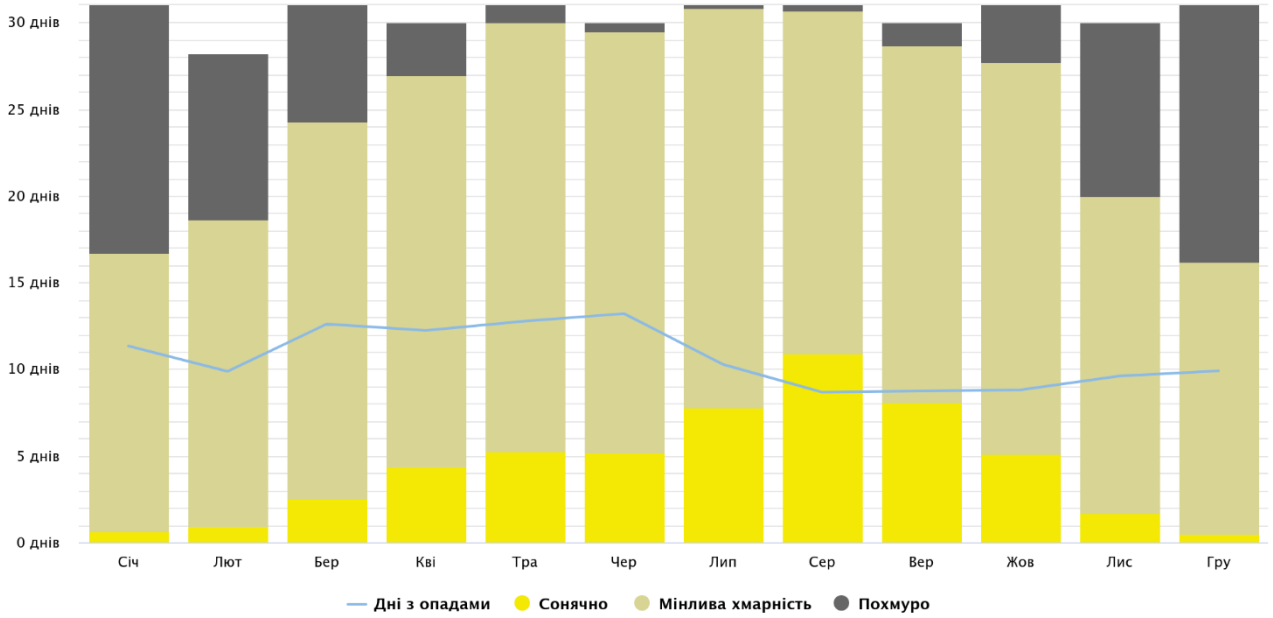

Рис. 2.4. Сонячні, похмурі і дні опадів

Kochubeivka
46.95°N, 33.92°E (67 м над рівнем моря).
Модель: ERA5T.

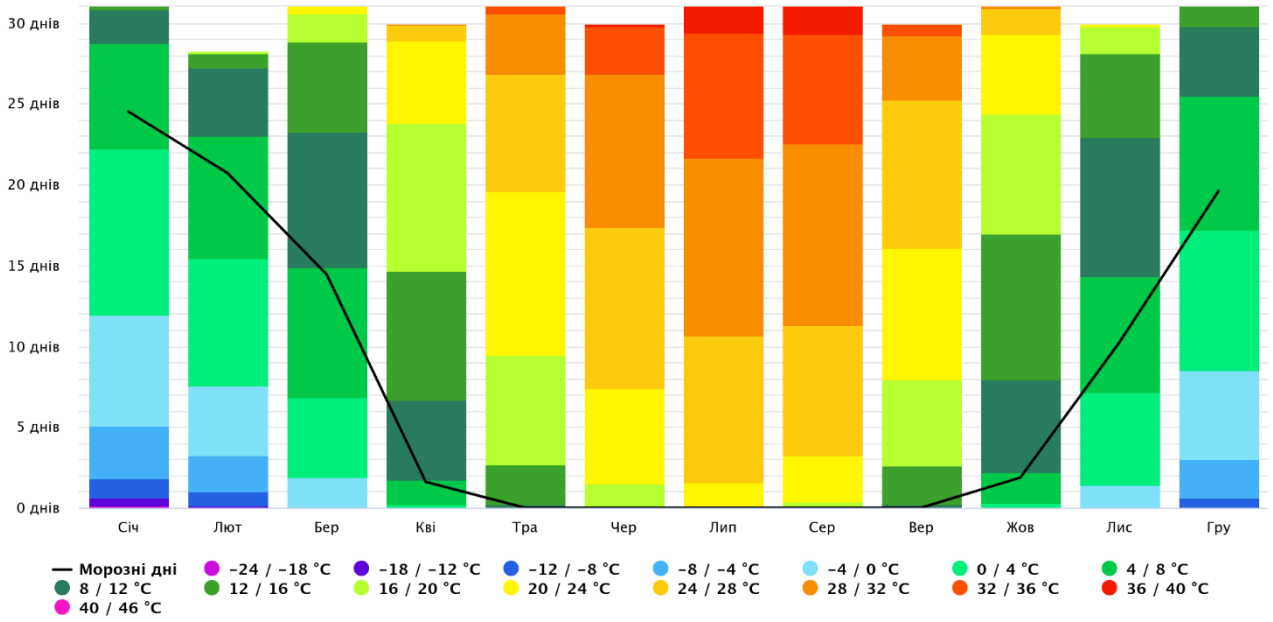

Рис. 2.5. Максимальні температури

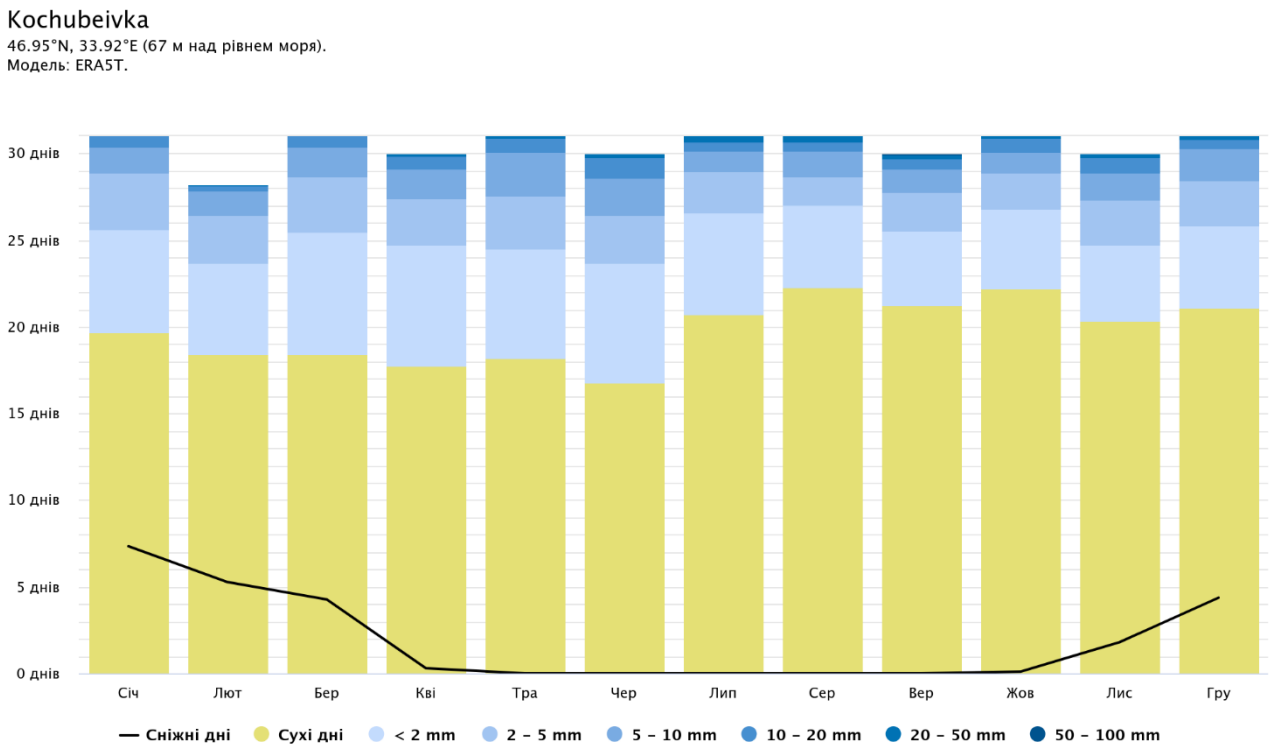

Рис. 2.6. Кількість опадів

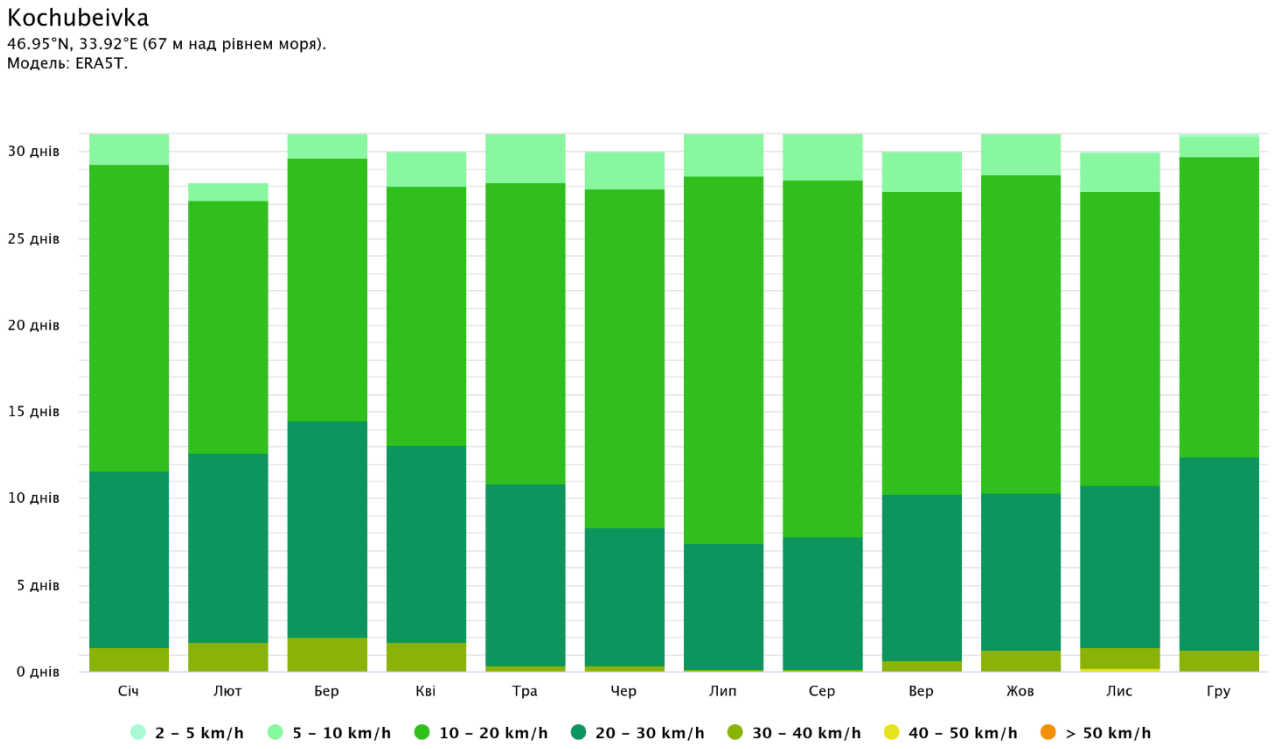

Рис. 2.7. Швидкість вітру

Атмосферне повітря

До збройної агресії, за даними головного управління статистики у Херсонській області, обсяги викидів забруднюючих речовин за 2021 рік склали 57,8 тис. тонн, у тому числі 40,7 тис. тонн від пересувних джерел забруднення та 17,1 тис. тонн від стаціонарних. У 2021 році спостерігалася тенденція до зростання викидів від пересувних джерел забруднення на 5,4% порівняно з 2020 роком.

У 2023 році викиди забруднюючих речовин від стаціонарних джерел становили 5,5 тис. тонн (без урахування тимчасово окупованих російською федерацією територій та частини територій, на яких ведуться (велися) бойові дії. Інформація сформована на основі фактично поданих підприємствами звітів (рівень звітування у 2022 році становив 12,8%, у 2023 – 43,8%). Викиди основних забруднюючих речовин від стаціонарних джерел забруднювання загалом скотилися на 9% в порівнянні з 2022 роком та майже на 68% порівняно з довоєнними показниками. Проте за 2023 рік відбулося збільшення викидів оксиду вуглецю (+ 59,9% до показника 2022 року), сполук азоту (в 3,4 рази).

Таблиця 2.1

Викиди в атмосферне повітря від стаціонарних джерел викидів за видами економічної діяльності у 2023 році (за даними Головного управління статистики у Херсонській області)

Найменування виду економічної діяльності	**Обсяги викидів**	**Крім того, обсяги викидів діоксиду вуглецю**		
	тонн	**2023 у % до 2022**	**тонн**	**2023 у % до 2022**
Усі види економічної діяльності	**15463,2**	**91,0**	**97917,8**	**224,5**
Сільське, лісове та рибне господарство	-	-	-	-
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	22,6	658,9	0,4	273,5
Переробна промисловість	3,7	36,6	327,1	40,6
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	5389,5	91,5	6821,4	232,4
Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	4,5	112,5	20,3	45,7
Будівництво	-	-	-	-
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	3,5	25,2	0,8	13,6
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність				
Тимчасове розміщування й організація харчування				
Інформація та телекомунікації				
Фінансова та страхова діяльність				
Операції з нерухомим майном				
Професійна, наукова та технічна діяльність				
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування				
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	1,5	13,6	63,8	44,1
Освіта	0,7	3,1	167,8	38,5
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	37,2	198,6	516,2	175,6
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок				
Надання інших видів послуг				

У 2023 році на деокупованій території Херсонської області основними забруднювачами атмосферного повітря є АТ «Херсонгаз», Білозерська районна дільниця та Великоолександрівська дільниця ПАТ «Херсонгаз», АТ «Херсонська Теплоелектроцентраль», Міське комунальне підприємство «Херсонтеплоенерго», АТ «Арселорміттал Берислав», Комунальне некомерційне підприємство «Нововоронцовська центральна лікарня» Нововоронцовської селищної ради.

Зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря пов'язано з початком військового вторгнення російської федерації на територію України, коли виробничі процеси були майже зупинені та порушено логістичні шляхи збуту продукції, постачання сировини та перебої з енергопостачанням.

Ведення бойових дій поглиблює кліматичну кризу, викликаючи значні викиди вуглекислого газу та інших парникових газів в атмосферу.

Державною екологічною інспекцією Південного округу від початку широкомасштабного вторгнення та станом на 01 жовтня 2024 розраховані збитки по фактам викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря внаслідок обстрілів та пожеж, пов'язаних з воєнним станом в Херсонській області на суму понад 145, 5 млн грн.

Значний вплив на стан навколишнього середовища у Кочубеївській громаді можуть чинити об'єкти, які знаходяться за межами громади. Це – ВП «КРИВОРІЗЬКА ТЕС» (АТ «ДТЕК ДНІПРОЕНЕРГО»), яка розміщена на межі із Дніпропетровською областю на північний схід від громади. У 2022 році обсяг викидів цього підприємства у атмосферне повітря склав 19500,24 тис. тон., серед яких оксиду азоту 2700,772 тис. тон, сірки діоксид 15516,32 тис. тон, оксид вуглецю 174,756 тис. тон, речовин у вигляді суспендованих твердих частинок (мікрочастинки та волокна) 1076,063 тис. тон16. Дані про вміст забруднювачів у ґрунтах на сільськогосподарських землях, у зоні впливу Криворізької ТЕС відсутні.

Кочубеївська громада потерпає через забруднення повітря промисловими підприємствами Кривого Рогу. Особливу небезпеку, передусім для річки, становлять відкриті залізорудні кар'єри, розташовані навколо висунутого на південь майже до північної межі ОТГ, Інгулецького району міста Кривий Ріг. Зокрема, хвостосховище Інгулецького ГЗК, який знаходиться північніше громади у Карпівській сільській громаді Дніпропетровської області.

Потенційно небезпечний об'єкт – лінія аміакопроводу МУУДП «Укрхімтрансаміак». Ймовірне виникнення аміачних хмар навколо магістрального аміакопроводу несе безпосередню загрозу для здоров'я і життя людей, створює ризики забруднення навколишнього середовища.

Ймовірний стан атмосферного повітря, якщо проєкт ДДП не буде затверджено.

У випадку, якщо проєкт Стратегії не буде затверджений, а заходи спрямовані на зниження викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря не будуть реалізовані, стан атмосферного повітря на території громади більш ймовірно залишатиметься на рівні сучасних показників.

Погіршення якості атмосферного повітря може призвести до зниження якості екологічних показників стану довкілля. Забруднення атмосферного повітря та накопичення в ньому шкідливих речовин може проявлятися в зростанні показників захворюваності й смертності від хвороб органів дихання, створюватиметься подальше існування ризиків шкідливого впливу на здоров'я населення,що мешкає (перебуває) в межах громади.

Без реалізації заходів, що спрямовані на покращення стану атмосферного повітря – рівень забруднення атмосферного повітря, швидше за все матиме тенденцію зростання, що може знизити рівень комфортного проживання населення.

Водокористування

Територією громади у крайній східній частині громади протікає річка Інгулець. Вона належить до басейну Дніпра, суббасейну Нижнього Дніпра. Екологічний стан річки Інгулець вкрай важкий через її інтенсивне використання, скиди промислових і комунальних підприємств, зарегульованість (стік перенаправлений вгору за течією).

Водозабезпечення відбувається за рахунок ресурсів поверхневих вод та Причорноморського басейну підземних вод. У громаді немає єдиної схеми водопостачання у населених пунктах.

Централізоване водопостачання (цілодобово та погодинно) надається в 11 населених пунктах з 14. В 8 населених пунктах питна вода до централізованого водогону подається з артезіанських свердловин(глибина залягання від 80 до 161 м) та відповідає нормативам по бактеріологічному та хімічному аналізу. В 3 населених пунктах Орлове, Нова Шестірня, Рівнопілля вода подається технічна з водоносних горизонтів, які не перевищують 20 метрів. Населення 3 населених пунктів громади Наталине, Новобратське, Розівка використовує власні свердловини та колодязі. Також внаслідок підриву Каховської ГЕС суттєво знизився рівень води в колодязях, для забезпечення жителів водою необхідно проводити буріння артезіанських свердловин.

Удосконалення, реконструкція та капітальний ремонт існуючих, а також будівництво нових об'єктів водопостачання, реконструкція водопроводів постачання питної води є одною із найактуальніших проблем в громаді

В цьому контексті важливим є і питання соціальної відповідальності та свідомості жителів громади які часто самовільно використовують воду із централізованої водомережі для обприскування сільськогосподарських угідь, поливу присадибних ділянок та городів та наповнювання ємностей більше 200 л, що часто призводить до критичних перебоїв із водопостачанням (особливо в в с.Заградівка, с.Пригір'я, с. Краснівка).

Населені пункти громади взагалі не забезпечені централізованою системою каналізації.

Громада робить спроби впливати на поточний стан справ, наприклад: а) замінено водонапірну башту в с. Кочубеївка; б) в с. Орлове і Свободне розробляються схеми артезіанських свердловин; в) в Орлове почищено колодязь. Проте ці локальні ініціативи недостатньо впливають на критичний поточний стан системи, а для комплексного вирішення даної проблеми громада немає відповідних фінансових ресурсів

Ймовірний стан водних ресурсів, якщо зміни якщо проєкт ДДП не буде затверджено.

У випадку, якщо проєкт Стратегії не буде затверджений, а заходи спрямовані на зниження негативного впливу на стан водних ресурсів не будуть реалізовані, в майбутньому існує загроза погіршення якісного стану водних ресурсів через потрапляння забруднених стічних вод до водних об'єктів, подальший розвиток житлової та громадської забудови населених пунктів області, як і виробничо-промислового сектору, спричинятиме техногенне навантаження на водні об'єкти, що розташовані на території громади.

Відходи

Масові і стихійні сміттєзвалища є поширеними на території громади. Громадою визначено майданчик для роздільного збирання й утилізації ТПВ, сортування, пакування і вторинного використання відходів, проте бракує як сміттєзбиральної техніки, так і договорів на подальшу утилізацію та переробку сміття.

Одним з пріоритетних завдань у сфері поводження з твердими побутовими відходами (далі – ТПВ) у Херсонській області є захист навколишнього природного середовища та здоров'я людини від негативного впливу відходів.

Щороку до вторгнення російської федерації в регіоні на місця видалення відходів (полігони, сміттєзвалища) надходило понад 250 тис. тонн побутових відходів.

Поводження з ТПВ ґрунтується на технологіях низького рівня й орієнтоване на їх захоронення. Управління діяльністю щодо поводження з ТПВ забезпечується територіальними громадами.

На деокупованій частині області налічується 95 постійно діючих місць видалення відходів, які оформлені офіційно Поступово в населених пунктах області запроваджувалося сортування побутових відходів з вилученням вторинної сировини.

З метою запобігання негативного впливу відходів руйнувань на навколишнє природне середовище на території 17 деокупованих територіальних громад облаштовано 67 тимчасових місць зберігання вказаних відходів, загальною площею 114,2 га, на яких вже накопичено 180289 тон відходів.

Для вирішення нагальних проблем, розроблено проєкт Регіонального плану управління відходами в Херсонській області до 2034 року, який спрямований на поліпшення стану благоустрою населених пунктів, охорони навколишнього природного середовища, санітарного та епідеміологічного благополуччя населення, створення умов для залучення коштів бюджетів усіх рівнів, інвестиційних та кредитних ресурсів, міжнародної технічної допомоги.

Після затвердження Регіонального плану управління відходами в Херсонській області до 2034 року виконавчі органи сільських, селищних, міських рад

розпочнуть розробку місцевих планів управління відходами, які мають узгоджуватися з Регіональним планом.

Регіональна політика у сфері поводження з побутовими відходами в області спрямована на забезпечення впровадження роздільного збирання побутових відходів у всіх населених пунктах, насамперед у містах.

Органами виконавчої влади та місцевого самоврядування області ведеться системна робота щодо залучення інвесторів до впровадження сучасних технологій у сфері поводження з твердими побутовими відходами та реалізації на території області проєктів будівництва сміттєпереробного комплексу, сміттєсортувальних ліній, сміттєперевантажувальних станцій.

За результатами проведеної у 2024 році комплексної інвентаризації місць накопичення заборонених та непридатних до використання в сільському господарстві хімічних засобів захисту рослин (далі – ХЗЗР), на території області обліковується 1 682,2575 тонни ХЗЗР.

У випадку влучання в місце зберігання заборонених та небезпечних хімічних відходів існує загроза забруднення навколишнього природного середовища (можливе потрапляння шкідливих речовин у ґрунти, водойми та атмосферне повітря).

Для екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення безхазяйних заборонених та непридатних до використання ХЗЗР потрібно близько 203 млн грн. При розрахунку враховано середню вартість утилізації зазначених відходів у 2024 році – 141 тис. 500 грн за тонну.

За даними Регіональної доповіді за 2020 рік кількість місць видалення відходів в Бериславському районі сягає 24, з них 1 лише є паспортизованим. Інформація про несанкціоновані сміттєзвалища на території громади відсутні.

Ймовірний стан поводження з відходами, якщо проєкт ДДП не буде затверджено.

У випадку, якщо проєкт ДДП не буде затверджений, а заходи не будуть реалізовані, стан поводження з відходами на території ТГ більш ймовірно залишатиметься на рівні сучасних показників, а у довгостроковій перспективі погіршуватиметься.

В разі не виконання заходів, передбачених Стратегією, фактор поводження з відходами матиме найбільше значення серед ризиків шкідливого впливу на довкілля на території громади.

Залишатиметься на низькому рівні надання послуг у сфері управління відходами та розвиток відповідної інфраструктури на території громади, можливе збільшення кількості стихійних сміттєзвалищ і полігонів для їх захоронення, можливе накопичення промислових відходів та як слідство погіршення санітарного стану населених пунктів громади. Крім того,

залишиться без змін інституційна складова регіональної системи управління відходами, а отже продовжуватиметься розрізненість і неузгодженість у намаганнях і діях влади, бізнесу та громадськості.

Розвиток системи поводження з побутовими та промисловими відходами є одним із першочергових завдань органів влади у сфері охорони навколишнього природного середовища. В цій сфері також розроблені програми державного і регіонального рівня; очікується, що їх реалізація забезпечить досягнення екологічних стандартів в сфері поводження з відходами і на місцевому рівні.

Зелені насадження і природоохоронні зони

На території Кочубеївської громади знаходяться розрізнені ареали лісів, які належать до Заградівського лісництва. Ці лісові насадження зосереджені у балках вздовж долини річки Інгулець (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Статистична інформація щодо земель лісового фонду відносно території Кочубеївської ТГ

Площа земель лісового фонду, га	Частка земель лісового фонду, %
1094,5	5,3

На території Кочубеївської громади наявні два потенційні об'єкти природно-заповідного фонду – ботанічні заказники загальнодержавного значення: «Пригірський» (від села Заградівка до села Розівка) та «Наталъїнський» (Наталине - Новобратське) (табл. 3.5). Обидва потенцйні заказника приурочені до долини річки Інгулець.

Частина території Кочубеївської громади, а саме ділянки вздовж долини річки Інгулець, належить до затвердженої (Adopted sites) території Смарагдової мережі Middle Inhulets river valley (SiteCode: UA0000310).

На території Кочубеївської громади відсутні водно-болотні угіддя міжнародного значення. Дані про місця поширення рідкісних видів рослин (що занесені до Червоної Книги України) та тварин (що занесені до Червоної Книги України) - відсутні.

Потенціальними для заповідання у громаді є ареали подів і западин.

Таблиця 2.3

Відомості про території природно-заповідного фонду (перебувають у стані затвердження) Кочубеївської ТГ.

Площа територій ПЗФ, га	Частка територій ПЗФ, %	Площа територій Смарагдової мережі, га	Частка територій Смарагдової мережі, %	Площа територій водно-болотних угідь, га	Частка територій водно-болотних угідь, %
684,4	3,3	1495,0	7,3	-	-

Таблиця 2.4

Відомості про об'єкти природно-заповідного фонду Кочубеївської ТГ (перебувають у стані затвердження)

Назва	Площа, га	Розміщення	Опис
Ботанічний заказник «Пригірський»	393,5	Бериславський район, Кочубеївська сільська територіальна громада, тераса р. Інгулець і балки між с. Розівка та с. Пригір'я. Координати: 47.543332°, 33.202258°	Тераса правого берега р. Інгулець, яку перетинають численні яри та балки, найбільша з яких близько 2,5 км завдовжки. Долина р. Інгулець у цьому місці зробила атрактивний амфітеатроподібний закрут, який нагадує гірський ландшафт. Територія має високу штучно лісо цінність, наявні види рослин, рослинні угруповання та оселища, що занесені до світових та регіональних природоохоронних списків. Представлена рослинність степів та вапнякових відслонень на схилах, лучна – по тальвегу балки та в нижній частині схилу тераси, а також розсіяні чагарникові і штучні лісові угруповання. Входить до визначеної Бернською конвенцією території Смарагдової мережі України «Middle Inhulets river valley» (UA0000310)
Ботанічний заказник «Наталь'їнський»	340,2	Бериславський район, Кочубеївська сільська та Високопільська селищна територіальні громади, околиця с. Наталь'їне, тераса правобережжя р. Інгульця. Координати: 47.463112°, 33.255984°	Тераса правого берега річки Інгулець, яку перетинають численні яри та невеликі балки. Територія має високу созологічну цінність, наявні види рослин, рослинні угруповання та оселища, що занесені до світових та регіональних природоохоронних списків. Представлена рослинність кількома типами, зокрема це степова та петрофітна на більшій частині схилу, по периметру балок представлені штучні лісові угруповання, а в нижній більш вологій частині зустрічаються лучні та розсіяні чагарникові. Входить до визначеної Бернською конвенцією території Смарагдової мережі України «Middle Inhulets river valley» (UA0000310)

Згідно Концептуальної схеми екомережі Херсонської області через територію Кочубеївської громади пролягає природний екологічний коридор регіонального рівня. Це – долина річки Інгулець.

Ймовірний стан рослинного та тваринного світу, якщо проєкт ДДП не буде затверджено.

Якщо Стратегію не буде затверджено, біорізноманіття на території громади, скоріш за все залишиться на сталому рівні, але впровадження заходів з охорони навколишнього природного середовища може позитивно вплинути на чисельності різних видів флори та фауни.

Земельні ресурси та ґрунти.

Структура земельних угідь Кочубеївської ТГ представлена в таблиці 2.5.

Таблиця 2.5.

Структура земельних угідь Кочубеївської ТГ

Категорія земель	Площа, га	Структура, %
Землі сільськогосподарського призначення, в т.ч.:	**18 830,27**	**93**

Ліси та інші лісовкриті площі, в т.ч.:	821,10	4
Забудовані землі, в т.ч.:		0,6
під житловою забудовою	83,9423	
землі промисловості	0	
землі під відкритими розробками, кар`єрами, шахтами та відповідними спорудами, в т.ч.	0	
відкриті розробки та кар'єри, шахти, які експлуатують	0	
інші (під відпрацьовані розробки та кар`єри; закриті шахти; відвали; терикони, які не експлуатують)	0	
землі, які використовуються у комерційних цілях	6,1437	
землі громадського призначення	25,059	
землі змішаного використання	1,3171	
землі, які використовуються для транспорту та зв`язку	11,4783	
землі, які використовуються для технічної інфраструктури	0,0759	
землі, які використовуються для відпочинку та інші відкриті землі	72,0457	
Землі під водою (водні ресурси), в т.ч.:	**29,794**	**0,2**
Відкриті заболочені землі та землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом	**500,46**	**2**
Площа замінованих територій	**19,97**	**0,2**

Землі сільськогосподарського призначення займають 93 % площі громади. Характеризуються високим рівнем розораності. Переважна більшість сільськогосподарських угідь використовується для вирощування сільськогосподарських культур. Відсутність у структурі земельних угідь багаторічних насаджень (сади, виноградники) свідчить, що садівництво, попри сприятливі для нього агрокліматичні умови, перебуває у занепаді, як і виноградарство. Немає сіножатей і пасовищ, а, отже, і тваринництво в громаді не розвивається.

На даний час, за даними ДСНС більша частина території замінована, тобто не використовується за цільовим призначенням і потребує проведення заходів з обстеження та розмінування території.

Ґрунтовий покрив громади складається, в основному, з чорнозему південного. Особливістю цих районів українського степу є переважанням крупнопилуватої фракції – це визначає високу схильність ґрунтів до процесів дефляції та ерозії.

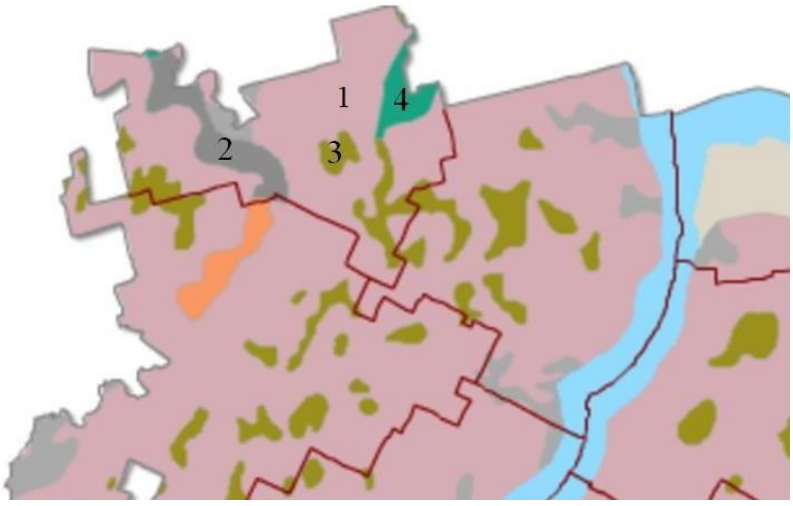

Легенда:

1 – Чорноземи південні малогумусні
2 – Чорноземи глинисто-піщані
3 – Лучно-чорноземні глибоко-солонцюваті ґрунти
4 – Лучно-чорноземні ґрунти

Рис. 2.8. Ґрунти Кочубеївської ТГ

Уся площа ґрунтів характеризується досить потужним гумусованим профілем (60 – 70 см) та відзначається низькою водопроникністю, значною вологоємністю

при невеликому запасі доступної для рослин вологи. Ґрунтам притаманне короткострокове сезонне перезволоження, вони потребують регулювання водно- повітряного режиму.

Одна з головних проблем землекористування в громаді – деградація ґрунтів. Дуже високий рівень сільськогосподарського освоєння території, посушливий клімат з частими суховійними вітрами призводять до вітрової ерозії, а в районах з вираженим рельєфом має місце інтенсивна водна ерозія ґрунтів. На якісному стані ґрунтів позначаються й інші негативні чинники, такі як засоленість, солонцюватість тощо.

Моніторинг ґрунтів і рослин у мережі спостережень на моніторингових ділянках включає відбір ґрунтових та рослинних зразків З метою визначення якісних показників ґрунтів та рослин, забруднення їх радіонуклідами, токсичними елементами. На основі одержаної інформації про зміни показників якісного стану ґрунтів та рослин розробляються науково обґрунтовані рекомендації щодо прийняття рішень по відверненню та ліквідації наслідків негативних процесів.

В умовах області практично можна вирощувати всі районовані культури та їх сорти із застосуванням загальноприйнятих технологій. Всі види робіт в землеробстві можна проводити без обмежень згідно прийнятих технологій для ґрунтово-кліматичної зони області.

Таблиця 3.2

Основні типи ґрунту, що поширені на території Кочубеївської ТГ

Основні типи ґрунту	Особливо цінні ґрунти	Домінантні види деградації ґрунтів	Субдомінантні види деградації ґрунтів
Чорноземи південні на лесах	Особливо цінні ґрунти регіонального значення: Чорноземи південні малогумусні змиті важкосуглинкові; чорноземи південні малогумусні середньосуглинкові змиті, чорноземи південні малогумусні легкоглинисті	Дуже висока вітрова ерозія (дефляція)	Водна ерозія
Оглеєні ґрунти подів і западин: лучно-чорноземні глейові солонцювато-осолоділі легкоглинисті, глеє-осолоділі важкосуглинкові ґрунти, лучно- чорноземні глейові солонцювато- осолоділі важкосуглинкові, солонці осолоділі		Підтоплення	Засолення
Лучні ґрунти на делювіальних і алювіальних відкладах: лучні глибоко-слабосолонцюваті важкосуглинкові, лучні поверхнево-слабосолонцюваті важкосуглинкові		Підтоплення, заболочування	Засолення
Дернові ґрунти на алювіальних відкладах: дернові малорозвинені піщані і глинисто-піщані, дернові розвинені піщані і глинисто-піщані		Дефляція	
Чорноземи переважно щебенюваті на елювії карбонатних порід: чорноземи карбонатні на елювії карбонатних порід		Дефляція, водна ерозія	Дегуміфікація
Чорноземні глинисто-піщані і супіщані ґрунти		Дефляція	

Ймовірний стан земельних ресурсів та ґрунту, якщо проєкт ДДП не буде затверджено.

У випадку, якщо Стратегію не буде затверджено, а заходи з охорони навколишнього природного середовища не будуть реалізовані, є ризик погіршення якісного стану ґрунтів на території МТГ.

Без впровадження основних заходів Стратегії, без:

- сприяння виконанню робіт з консервації деградованих, малопродуктивних та техногенно забруднених земель, рекультивація порушених земель;

- проведення інвентаризації земельних ділянок під водними об'єктами, що знаходяться на території громади для подальшої передачі земельних ділянок в користування;

- реконструкції, технічного переоснащення та розширення діючих виробничих потужностей на основі впровадження сучасних інноваційних, енергозберігаючих та екологічно безпечних технологій;

- будівництва, реконструкції та капітального ремонту систем каналізаційних мереж, каналізаційних напірних колекторів, каналізаційних насосних станцій, очисних споруд та гідроспоруд;

- здійснення робіт з благоустрою, розчистки та поліпшення санітарного, екологічного стану поверхневих водних об'єктів;

- встановлення прибережних захисних смуг навколо поверхневих водних об'єктів;

- реконструкції сміттєзвалищ, що знаходяться на території громади та будівництво сміттєсортувальної станції.

Аналіз захворюваності

7 грудня 2016 року в Кочубеївці відкрито один із перших в територіальних громадах комунальний заклад «Кочубеївський центр надання медичної допомоги І рівня». В його складі – 2 медичні амбулаторії (загальної практики сімейної медицини) та 5 сільських ФП-ів

Технічний стан медичних закладів не ідеальний, зокрема станом на 01.01.2023 р. внаслідок російської збройної агресії на території громади було пошкоджено 2 пункти охорони здоров'я:

Кочубеївська АЗПСМ – оцінка пошкоджень – 50 %; Наталинський ФП – оцінка пошкоджень – 25 %.

Громада оновлює існуючу медичну інфраструктуру, зокрема в Орлівській амбулаторії створено центр телемедицини, лабораторію, придбані

дефібрилятори за програмами міжнародної технічної допомоги. Працює сімейний лікар, лікар терапевт, стоматологічний кабінет, лабораторія, пункт базування екстреної медичної допомоги. Постійно ведеться прийом пацієнтів, проводиться щеплення дитячого та дорослого населення громади. У ФП постійний персонал відсутній, обслуговування пацієнтів ведеться працівниками амбулаторій за графіком.

Загальна картина стану здоров'я населення Херсонської області у 2024 році демонструє суттєві відмінності від середніх загальноукраїнських показників, які зумовлені насамперед руйнуванням інфраструктури охорони здоров'я, частковою окупацією територій та інтенсивною міграцією населення. За офіційними даними, постійне населення області становило близько 1 000 166 осіб, при цьому регіон має нижчу забезпеченість медичними ресурсами: кількість закладів, ліжок і медичного персоналу не відповідає частці населення у структурі держави, що ускладнює надання послуг та збір повної епідеміологічної інформації.

Інфекційна захворюваність у звіті характеризується відносно низькими офіційними показниками реєстрації ГРВІ та інших інфекційних хвороб, проте ці цифри слід інтерпретувати обережно. Наприклад, реєстрація гострих респіраторних захворювань на 100 тис. населення у звіті виявилась значно нижчою за середнє по країні, що частково відображає дефіцит епіднагляду та ускладнений доступ до первинної медичної допомоги, а не обов'язково реальне кращення епідситуації. У 2023 році офіційно не зафіксовано суттєвих спалахів інфекційних хвороб, однак проблеми з реєстрацією випадків і доступністю лабораторної діагностики залишаються системними факторами, які знижують довіру до повноти статистики.

Пандемія COVID-19 залишила помітний слід у регіоні: за період 2020–2023 років у Херсонській області було зареєстровано близько 110 926 підтверджених випадків COVID-19, при цьому летальність у регіоні виявилась вищою за загальноукраїнську (приблизно 2,65 % проти 2,02 % по країні). Це свідчить про обмежені можливості надання інтенсивної та спеціалізованої допомоги в умовах пікових навантажень та про необхідність посилення протипандемічної готовності системи охорони здоров'я.

Що стосується соціально значущих інфекцій, то рівні захворюваності на туберкульоз, ВІЛ та інші інфекційні хвороби офіційно виглядають нижчими за загальнодержавні показники, однак якість моніторингу і повнота реєстрації викликають застереження. Так, показник захворюваності на туберкульоз у 2023 році складав близько 15,2 випадка на 100 тис. населення, при цьому ефективність лікування в регіоні значно нижча за середні по Україні, що пов'язують з порушенням роботи протитуберкульозних служб та перерозподілом пацієнтів під час воєнних дій. На кінець звітного періоду в області перебувало на обліку близько 4 115 осіб з ВІЛ; кількість вперше виявлених

випадків і смертей від СНІДу була відносно невеликою, але ці дані також можуть бути занижені через обмежений доступ до тестування.

Середніх і хронічних захворювань: у регіоні помітною проблемою залишається онкологія — близько 25,9 % випадків онкологічних захворювань виявлялися на пізніх стадіях (III–IV), що підкреслює потребу в посиленні ранньої діагностики, скринінгових програм та онкологічної доступності. У 2023 році в області було зареєстровано помітну кількість смертей від злоякісних новоутворень (у звіті зазначено 379 осіб), при цьому частина з них припадала на чоловіче населення, що корелює із загальною тенденцією пізнього звернення за допомогою й недостатньої доступності спеціалізованих послуг.

Проблеми психічного здоров'я та залежностей також мають значну питому вагу: під диспансерним наглядом у 2023 році перебувало 8 222 особи з розладами психіки та поведінки, спричиненими вживанням психоактивних речовин, причому близько 67,9 % серед них становили алкогольні розлади. Вперше взято на облік 626 осіб із такими розладами, що вказує на зростаючу потребу в програмах лікування, реабілітації та соціальної підтримки для осіб із залежностями.

Репродуктивне здоров'я та стан перинатальної допомоги висвітлюють додаткові вразливості: у звіті наведено низькі офіційні показники частини пологів та народжуваності, а показник смертності дітей до 1 року виявлявся вищим за середній по країні, що свідчить про проблеми доступу до акушерсько-гінекологічної та перинатальної допомоги. Це вимагає відновлення і посилення перинатальної служби, програм пренатальної діагностики й післяпологового спостереження.

Підсумовуючи, офіційні показники захворюваності Херсонської області часто нижчі за середні по Україні, але велика частина цієї різниці обумовлена недореєстрацією випадків, порушенням роботи медичної інфраструктури та міграцією населення. Головними пріоритетами для включення до стратегічної екологічної оцінки та планів відновлення мають стати: відновлення і посилення епіднагляду та реєстраційних систем, відновлення роботи протитуберкульозних і перинатальних служб, посилення ранньої онкологічної діагностики, розвиток програм підтримки й реабілітації для осіб із залежностями та підвищення готовності системи охорони здоров'я до нових пандемічних загроз і надзвичайних ситуацій..

3. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ

Повномасштабна російська збройна агресія та воєнні дії на території України призвели до значних наслідків у різних галузях, включаючи економіку, політику, безпеку та гуманітарну сферу. Це особливо стосується територій, які побували у тимчасовій окупації та де відбуваються активні бойові дії. Це призводить до масштабних руйнувань і пошкоджень, що зазнає житловий фонд, адміністративні будівлі, об'єкти інфраструктури, культурні та архітектурні споруди по всій території громади. Усунення наслідків пошкоджень та руйнувань, розмінування та відновлення постраждалих територій є складним процесом, який вимагає співпраці різних сторін для вирішення багатьох проблем. Головна мета виконавчих органів міської ради – забезпечення відновлення сталого розвитку громади, підвищення комфортності проживання громадян за рахунок відбудови, відновлення та розвитку інженерно транспортної інфраструктури, вирішення соціальних і гуманітарних питань, забезпечення гідних умов життя та підвищення добробуту населення на підставі позитивних структурних зрушень в економіці, забезпечення розвитку та підвищення її конкурентоспроможності із закладанням інноваційно інвестиційної бази. Економічна та соціально-гуманітарна політика здійснюватиметься відповідно до поставлених завдань та сформованих пріоритетних заходів роботи на 2025 рік і спрямовуватиметься на вирішення наявних проблем та подальший розвиток міста, в тому числі в умовах наслідків військової агресії рф.

Стратегія визначає пріоритетні напрями соціального і економічного розвитку, враховує екологічні завдання місцевого рівня в інтересах ефективного, стабільного соціально-економічного розвитку громади та підвищення якості життя населення.

Проблеми та нагальні питання, які наявні на сьогоднішній день для Шумської територіальної громади та потребують вирішення для успішного соціально-економічного розвитку громади:

- негативна демографічна ситуація;
- високий рівень відтоку трудових ресурсів;
- недостатній механізм стимулювання до інвестування суб'єктів господарювання та потенційних інвесторів;
- недостатня спроможність бюджету громади для її економічного та соціального розвитку;
- недостатній рівень купівельної спроможності населення;

– зростання вартості енергоресурсів та нестабільність національної валюти.

Вплив на навколишнє природне середовище, у тому числі на здоров'я населення, при впровадженні заходів, може мати як позитивні, так і негативні наслідки. Реалізація заходів Стратегії при існуючому стані дозволяє покращити соціально-економічні умови життя і діяльності регіону.

За інформацією Міністерства охорони здоров'я, найбільш несприятливому впливу шкідливих факторів підлягає населення, яке мешкає в межах санітарно-захисних смуг промислових підприємств, що є порушенням вимог «Державних санітарних правил планування та забудови населених місць»: у міських поселеннях 3,4 % проб атмосферного повітря містять забруднюючі речовини у концентраціях, що перевищують гранично допустимі, у сільських поселеннях – 1,3%. Тому заходи Стратегії, які реалізуються на територіях міських поселень, мають розглядатися як зони підвищеної уваги.

Значний негативний вплив на стан ґрунтових вод чинить забруднення свинцем, марганцем, нафтопродуктами. Забруднення між пластових підземних вод носить локальний характер, залежить від техногенного навантаження на геологічне середовище та захищеності підземних вод. Ділянки забруднення між пластових підземних вод знаходяться, переважно, у зоні впливу поверхневого комплексу утилізації дренажних вод, невпорядкованих складів зберігання промислових відходів, мінеральних добрив, отрутохімікатів та непридатних хімічних засобів захисту рослин, тваринницьких комплексів, сільгоспвиробників та інших локальних об'єктів, що впливають на стан підземних вод.

З огляду на це, заходи Стратегії, які реалізуються у сфері АПК та орієнтовані на її прискорений інноваційний розвиток, мають розглядитися як зони підвищеної уваги.

Концепція об'єктів захоронення відходів у місцях локалізації виробництва та населення, превалююче забруднення довкілля основними суб'єктами ЖКГ, значний вплив транспортної інфраструктури на комфортність умов проживання населення зумовлюють розглядати всі заходи Стратегії, спрямовані на модернізацію соціальної та виробничої інфраструктури регіону, як зони підвищеної уваги.

Оскільки в Стратегії передбачені заходи, спрямовані на забезпечення комфортних та безпечних умов для життя населення регіону, то її реалізація з високою ймовірністю має зменшити негативний вплив на довкілля і здоров'я населення, від чого можна очікувати позитивні результати на всій її території.

На території Кочубеївської територіальної громади розташовані потенційні об'єкти природно-заповідного фонду, підтримання та збереження якого є передумовою гармонійного розвитку території та забезпечення здоров'я населення регіону.

Концентрація об'єктів захоронення відходів у місцях локалізації виробництва та населення, створює дисбаланс у антропогенному навантаженні на території регіону. До Стратегії включені заходи щодо підвищення ефективності управління відходами, реалізація яких дозволить позбутись асиметричності та екологічного тиску на основні місця їх зберігання і накопичення.

Заходи Стратегії, орієнтовані на формування екологічної культури та свідомості населення, дозволять підтримувати і поліпшити стан довкілля та умови життєдіяльності населення регіону.

На основі оцінок, можна зробити такі висновки **щодо ймовірних наслідків** для довкілля від реалізації Стратегії:

1. Ймовірний вплив на атмосферне повітря. Можливий частковий негативний вплив, а саме: збільшення кількості одиниць транспорту внаслідок розвитку транспортної інфраструктури, а також проведення ремонтних робіт автомобільних доріг призведе до збільшення кількості викидів у атмосферу від пересувних джерел, це ймовірно може призвести до погіршення якості повітря; можливі позитивні наслідки - поліпшення якості атмосферного повітря: зменшення рівня забруднення атмосферного повітря; впровадження у виробництво нових сучасних технологій та технічне переоснащення виробництва; обґрунтоване скорочення споживання традиційних видів паливно-енергетичних ресурсів, у першу чергу імпортованого природного газу.

При будівництві та експлуатації об'єктів згідно Стратегії, викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря будуть здійснюватися від стаціонарних джерел (розрахункові та фактично заміряні приземні концентрації яких не повинні перевищувати значення гранично допустимих концентрацій (ГДК)) та пересувних джерел забруднення, а саме викиди автомобільного транспорту. При дотриманні норм природоохоронного законодавства, рекомендацій, технологічних режимів проектована діяльність буде чинити мінімальний вплив на повітряний басейн.

2. Ймовірний вплив на водні ресурси. Позитивні наслідки: покращення стану водних ресурсів області: зменшення обсягів скидів у водойми області шляхом реконструкції та будівництва очисних споруд; реалізація проектів по відновленню і підтриманню сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річок.

В період будівництва об'єктів та їх експлуатації, які можуть бути створені в рамках реалізації Стратегії, буде забезпечено виконання заходів для унеможливлення шкідливого впливу на водне середовище.

3. Ймовірний вплив на клімат. Змін мікроклімату в результаті реалізації заходів Стратегії не очікується, оскільки в результаті експлуатації об'єктів відсутні значні виділення теплоти, інертних газів, вологи. Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів реалізації заходів Стратегії на навколишнє середовище, відсутні. Відповідно до рекомендацій Міністерства

енергетики та захисту довкілля України від 03.03.2020 року №26/1.4-11.3-5650 «Рекомендації щодо включення кліматичних питань до документів державного планування» враховано специфіку розгляду питань впливу на клімат, яка відрізняється від впливу на інші компоненти довкілля. Негативні наслідки, що можуть збільшувати вплив на клімат, а саме – збільшують викиди та зменшують поглинання ПГ: збільшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок: збільшення площі виробничої забудови; збільшення енерго-, ресурсо- та водокористування; збільшення використання транспорту. Одноразові викиди ПГ під час проведення ДДП: проведення підготовчих та будівельних робіт за рахунок викидів вихлопних газів техніки, земельні роботи.

4. Ймовірний вплив на відходи - позитивні наслідки: планується перехід здебільшого на контейнерний спосіб збирання відсортованих твердих побутових відходів.

В цілому передбачається забезпечення екологічної безпеки у сфері поводження з відходами, в тому числі забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення відходів.

5. Ймовірний вплив на земельні ресурси - внаслідок реалізації Стратегії не передбачається змін у топографії або в характеристиках рельєфу, поява таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози; позитивні наслідки: внесення відомостей до Державного земельного кадастру про земельні ділянки державної та комунальної власності підприємств, установ та організацій, які мають в користуванні земельні ділянки, але відомості про які не внесені до Державного земельного кадастру; забезпечення ефективності використання земельних ресурсів; підвищення цінності земельних ресурсів.

Постійного впливу на елементи ґрунтового середовища в умовах проектування та будівництва не передбачається. Але частково можливий варіант порушення (руйнування) ґрунтів під час будівництва (трансформація шарів землі), руху транспортних засобів, вібрацій від процесів виробництва, які можуть підсилюватись під впливом природних чинників – вітру, дощових потоків, а тому слід здійснити рекультиваційні заходи зі збереження родючого шару та відновлення порушених ділянок шляхом заходів фітомеліорації зеленими насадженнями та стійкими газонними сумішами.

6. Ймовірний вплив на геологічне середовище. Здійснення діяльності виключатиме значні впливи на основні елементи геологічної структурно-тектонічної будови та не викликатиме змін існуючих ендогенних і екзогенних явищ природного й техногенного походження (зсувів, селів, сейсмічного стану та інш.).

7. Ймовірний вплив на ландшафти. Реалізація Стратегії сприятиме збереженню природного ландшафтного різноманіття. Упорядкування стихійних звалищ і мінімізація забруднення сприятиме покращенню естетичної якості території та

забезпечить умови для відновлення природних екосистем, що позитивно впливатиме на сталий розвиток громади.

8. Ймовірний вплив на біорізноманіття, природоохоронні території та об'єкти історико-культурної спадщини.

Значних змін в системі дослідженої території в результаті реалізації заходів Стратегії не прогнозується. Незначним, короткопливним об'єктом впливу на тваринний світ під час будівництва служитиме робота будівельної техніки та інвентарю. З огляду на характери запланованих робіт, значного впливу на місцеву фауну та флору не очікується. Важливою пропозицією щодо поліпшення навколишнього середовища є формування газонної мережі, озеленення вільних від забудови територій багаторічними деревами, у тому числі декоративними формами, антропотолерантними видами та догляд за ними. Стратегією не передбачається реалізація заходів, що можуть призвести до негативного впливу на існуючі об'єкти природно-заповідного фонду та екомережу області. Об'єкти всесвітньої спадщини, їх території та буферні зони, об'єкти культурної спадщини, їх території та зони охорони пам'яток культурної спадщини, об'єкти археологічної спадщини, історико-культурні заповідники – відсутні.

9. **Ймовірний вплив на здоров'я населення та інфраструктура** - наслідки позитивні: поліпшення санітарно-епідеміологічної та санітарно-епізоотичної ситуації; поліпшення сфери охорони здоров'я, освіти, фізичної культури; поточний ремонт вулиць та тротуарів, ремонт мереж водопроводу та зливової каналізації; негативний вплив на стан здоров'я чи захворюваність населення не очікується.

Ймовірний вплив на здоров'я населення Серед ризиків впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування можна віднести: якість атмосферного повітря на ділянках впливу автотранспорту та під час експлуатації проектованих об'єктів. При реалізації проектних рішень не очікуватиметься негативного впливу на здоров'я населення. Здійснення викидів забруднюючих речовин за умов дотримання гранично допустимих концентрацій не створюватиме факторів негативного впливу на здоров'я місцевого населення. Утворені відходи організовано збиратимуться та направляються відповідно до призначення на утилізацію/складування/переробку/знешкодження згідно чинних нормативних вимог. Рівні шуму, вібрації не повинні перевищувати гранично допустимі концентрації та норми допустимого впливу.

4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДДП, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ

Прямо пов'язати ті чи інші наслідки для здоров'я населення з впливом конкретних заходів з реалізації Стратегії досить складно (так само, як і навпаки, довести відсутність такого зв'язку), оскільки вплив на здоров'я часто неспецифічний і носить опосередкований характер, має пролонгований прояв, характеризується наявністю часового лагу між моментом виникнення та проявом наслідків. Можуть спостерігатися кумулятивні ефекти, пов'язані з декількома видами господарської діяльності. Так, наприклад, захворювання дихальної системи можуть бути наслідками впливу як об'єктів житлово-комунального господарства, так і транспорту.

Заходи Стратегії мають забезпечити поступове виконання природоохоронних заходів і як наслідок, подолання ключових екологічних проблем регіону, серед яких нижчеперелічені:

1) забруднення атмосферного повітря викидами забруднюючих речовин від промислових підприємств та пересувних джерел.

Один із факторів впливу на забруднення атмосферного повітря є забруднення пересувними джерелами, в першу чергу автотранспортом. Для вирішення даної проблеми Стратегії передбачено контроль за викидами CO2 в атмосферу від стаціонарних та пересувних джерел забруднення.

2) забруднення водних об'єктів скидами забруднюючих речовин із зворотними водами підприємств, підприємств житлово-комунального господарства.

Сучасний стан поверхневих водойм області характеризується антропогенним тиском суб'єктів господарювання. Значна частина недостатньо очищених стоків щорічно потрапляє у водні об'єкти та завдає їм незворотної шкоди. Найбільшими забруднювачами поверхневих водних об'єктів залишаються підприємства комунального господарства. Серед причин незадовільної роботи каналізаційних очисних споруд – їх перевантаженість або недовантаженість, зношеність обладнання та відсутність коштів на проведення поточних ремонтних робіт чи реконструкції в цілому.

Існуючі технологічні регламенти роботи очисних споруд наразі не можуть забезпечити ефективну очистку зворотних вод, і, як наслідок, фіксується скид

недостатньо очищених стічних вод до поверхневих водних об'єктів із перевищенням гранично допустимих показників вмісту фосфатів.

Робоча група з СЕО визначила рейтинг ключових екологічних проблем Кочубеївської територіальної громади (табл. 4.1).

Таблиця 4.1

Ключові екологічних проблеми

№ рейтинг	Проблема
1	Територія громади зазнає руйнівного впливу внаслідок бойових дій, що призводить до хімічного забруднення ґрунтів, формування зон підвищеного геохімічного ризику, замінування, засмічення твердими відходами – залишками боєприпасів, протипіхотних мін, вибухових речовин, що потребує спеціальних заходів з розмінування і відновлення ґрунтів.
2	Інтенсивні бойові дії призвели до пошкодження та забруднення ґрунтів
3	Руйнування Каховського водосховища стало соціальною, економічною та екологічною катастрофою.
4	В умовах посушливого клімату ґрунти потребують використання зрошуваних систем, які дали б можливість забезпечити високі результати агровиробництва, підвищити родючість та зменшити негативний вплив ґрунтової і повітряної посухи
5	На території громади є території з ймовірністю прояву складних природних явищ, а саме: території з проявом ерозійних процесів (яружної ерозії) , що проявляються за рахунок розмивання та вимивання верхнього родючого шару ґрунту дощовими та сніготалими водами; зони прояву метеорологічних явищ (сильні опади, град, пилові бурі, значні перепади зимових і літніх температур), що призводить до змиву родючого шару ґрунту, перебоїв з водопостачанням, підтоплення; території можливого підтоплення і заболочення
6	Наявність об'єктів природно-заповідного фонду ставить вимогу здійснення заходів збереження, відновлення та збалансованого використання природоохоронних територій. Це особливо важливо в контексті негативних змін і шкоди, завданих війною
7	Природно-ресурсний потенціал громади зазнає впливу стаціонарних джерел забруднення, автотранспорту і потребує заходів з відновлення навколишнього природного середовища, збереження та розвитку природоохоронних територій та об'єктів

SWOT-аналіз є дієвим інструментом для прийняття стратегічних, коротко- та довгострокових управлінських рішень щодо подальшого удосконалення ДДП з урахуванням регіональних особливостей. Виявлені при проведенні SWOT-аналізу слабкості, можливості і загрози можуть бути використані при прийнятті стратегічних, коротко- та довгострокових управлінських рішень. Результати SWOT - аналізу екологічної ситуації у Кочубеївській ТГ наведено в таблиці 4.2.

Таблиця 4.2

SWOT-аналіз екологічної ситуації в Кочубеївській ТГ

Сильні сторони	Слабкі сторони
• Високий земельно-ресурсний потенціал, основу якого складають сільськогосподарські землі (84,84%), у т. ч. найбільш родючі ґрунти; південні чорноземи у поєднанні із кліматичними умовами за кількістю тепла, світла і вологи, сприятливі для вирощування всіх районованих сільськогосподарських культур; • територія громади має більш сприятливий клімат (більша кількість опадів) порівняно з іншими територіями Херсонської області; • потенційний доступ до водних ресурсів р.Дніпро;	• Окупація території протягом березня-жовтня 2022 року, близькість до зони бойових дій та систематичні обстріли з боку російської армії унеможливлюють проведення заходів із відновлення соціально-економічної ситуації, соціальної та інженерно-технічної інфраструктури у повній мірі; • можливість прояву ерозійних процесів, метеорологічних явищ (сильні опади, град, пилові бурі, значні перепади зимових і літніх температур), підтоплення і заболочення;

• велика площа громади, яка може бути використана для різних видів діяльності, в тому числі для розміщення джерел альтернативної енергетики; • зручне транспортне розташування та близькість до великих промислових центрів м.Кривий Ріг, Нікополь, Запоріжжя, що дає можливість збуту сільськогосподарської продукції; • наявність на території громади покладів вапняку, червоної та білої глини; • наявність покладів лікувально-столової води • наявність туристично-привабливих локацій, що сприяє розвитку внутрішнього туризму, в тому числі і з військової тематики; • потужний природний потенціал Великого Лугу, наявність рекреаційних зон дає можливість створення зон відпочинку та оздоровлення.	• високий відсоток руйнувань та пошкоджень житлових будинків, повне або часткове руйнування майже всіх закладів соціальної сфери; пошкоджена комунальна інфраструктура; • низький рівень забезпечення інженерно-технічною інфраструктурою; • демографічна криза та скорочення населення на 54,36 % у період 2022-2024 рр.; • проблеми з водопостачанням, що викликані пошкодженнями водомереж внаслідок обстрілів, зношеності систем, та котрі загострилися після підриву Каховської ГЕС; • незадовільний стан доріг загального користування державного й місцевого значення, недостатнє транспорте сполучення між населеними пунктами громади; • антропогенний вплив в результаті військових дій; • слабкий рівень оновлення містобудівної документації, відсутній Комплексний план просторового розвитку громади; • площа територій, що потребують обстеження на предмет наявності вибухонебезпечних в межах ТГ складає 37,2 тис. га (станом на 2024 рік), що знижує можливості використання земель сільськогосподарського призначення за призначенням; Частина земель громади використовується в оборонних цілях;
Можливості	**Загрози**
• Потенціал розвитку переробних потужностей • розвиток децентралізованого енергозабезпечення, у т.ч. розвитку сонячної і вітрової енергетики; • Розвиток зеленого та культурного туризму • Наявність природних ресурсів • Прийняття низки профільних законів та нормативно правових актів щодо відновлення життєдіяльності на деокупованих територіях України, ужиття заходів з їх відновлення; • зростання інвестицій у комерціалізацію сімейних фермерських господарств та у програми сільського розвитку; • повернення мешканців і мешканок в громаду за умов позитивного розвитку безпекової ситуації; • світова підтримка України у протистоянні у війні з РФ; можливості щодо залучення коштів міжнародних структур; фінансова та матеріально-технічна допомога громадських організацій та волонтерів; • активізація технологічного розвитку, технічна допомога й покращення доступу до сучасних технологій, формування нової структури економіки; • високий транзитний потенціал Херсонської області	• Загрози • Несприятливі глобальні та локальні тенденції зміна клімату • Через інтенсивне довгостроково не продумане використання земель с/г призначення здійснюється порушення природних екосистем • Крах енергетичної системи країни/регіону • Проблеми аграрного сектора (брак/ закриття/банкрутство місцевих сільгоспвиробників у зв'язку із втратою сільськогосподарської техніки, ринків збуту); • затяжна війна, що триватиме протягом декількох років, бойові дії продовжуються на невизначений тривалий час; • відсутність диверсифікованих джерел енергопостачання в регіоні; • фінансові втрати через неможливість проведення сільськогосподарських робіт (перешкодою є активні обстріли сільськогосподарських об'єктів та інфраструктури); • втрата ринків збуту сільськогосподарської продукції

Під час реалізації заходів та проєктів Стратегії необхідно врахувати наявні проблеми території, на якій заплановано впровадження діяльності та запропонувати найбільш екологічно вигідну територіально-планувальну організацію з урахуванням всіх планувальних обмежень (згідно із Державними будівельними нормами України планування та забудова територій ДБН Б.2.2-12-2019 «Планування та забудова територій» та Державними санітарними правилами планування та забудови населених пунктів ДСП 173-96 та інше).

Планувальні обмеження на території, яка запланована для впровадження діяльності визначають загальні вимоги до режиму використання земельних ділянок, по яких проходять інженерні та транспортні комунікації, вимоги до експлуатації та проєктування інженерних мереж, а також режим використання земельних ділянок, що потрапляють в санітарно-захисні та охоронні зони.

Обмеження за вимогами охорони здоров'я та захисту життя – визначається санітарно-гігієнічними нормами.

Обмеження за природоохоронними вимогами – визначається на підставі Законів України «Про охорону навколишнього природного середовища» та «Про природнозаповідний фонд» та іншими нормативно-правовими документами у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Обмеження за інженерно-геологічними умовами – визначається за даними інженерно-геологічних пошукових робіт.

Умови і обмеження забудови земельних ділянок враховуються при розробленні землевпорядної документації відповідної земельної ділянки.

5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДДП, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ЇЇ ПІДГОТОВКИ

Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища» (№ 1264-XII від 25.06.91, зі змінами) визначено, що до компетенції обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій у сфері охорони навколишнього природного середовища належить:

- забезпечення реалізації державної політики у сфері заповідної справи, формування, збереження та використання екологічної мережі, здійснення управління та регулювання у сфері охорони і використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду України на відповідній території;
- участь у проведенні моніторингу стану навколишнього природного середовища;
- реалізація повноважень у сфері оцінки впливу на довкілля відповідно до законодавства про оцінку впливу на довкілля;
- затвердження за поданням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, для підприємств, установ і організацій лімітів використання природних ресурсів (крім природних ресурсів загальнодержавного значення), скидів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище (крім скидів, що призводять до забруднення природних ресурсів загальнодержавного значення, навколишнього природного середовища за межами відповідної території);
- видача дозволів на здійснення операцій у сфері поводження з відходами, викиди шкідливих речовин у навколишнє природне середовище, спеціальне використання природних ресурсів відповідно до законодавства;
- реалізація повноважень у сфері СЕО відповідно до законодавства про стратегічну екологічну оцінку;
- вирішення інших питань у сфері охорони навколишнього природного середовища відповідно до закону.

Засади екологічної політики України визначено Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030

року». Закон передбачає інтегрування екологічних вимог під час розроблення і затвердження документів державного планування, галузевого (секторального), регіонального та місцевого розвитку.

Відповідно до Указу Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» (№ 722/2019 від 30.09.2019) в обласних програмних документах має бути забезпечено дотримання Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року.

Стратегічні цілі спрямовані на підвищення рівня екологічної безпеки, зменшення впливів та наслідків зміни клімату в Україні визначені розпорядженнями Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2021 року № 1363 «Про схвалення Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року» та від 30 травня 2024 року № 483-р Про схвалення Стратегії формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року і затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024-2026 роках».

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

В Україні проведення СЕО регламентується Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» (№ 2354-VIII від 20.03.2018).

Національним планом дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 квітня 2021 року 2021 № 443-р визначені наступні цілі: 62 – формування у суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва; – забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України; – інтеграція екологічної політики до усіх сфер соціально-економічного розвитку України; – зниження екологічних ризиків та мінімізація їх впливу на екосистеми і здоров'я українців; – удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління.

Правові засади у сфері поводження з відходами забезпечуються Законом України «Про управління відходами» та іншими законодавчими актами, що були розроблені для регулювання діяльності з метою уникнення чи мінімізації утворення відходів, зберігання й поводження з ними, запобігання та зменшення негативних наслідків для довкілля і здоров'я людини від утворення, зберігання та поводження з відходами. Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері поводження з відходами визначаються статтею 26 Закону України «Про управління відходами».

Юридичні засади поводження з водними ресурсами визначаються Водним кодексом України та іншими законодавчими актами, розробленими для забезпечення збереження, збалансованого й науково обґрунтованого використання та відновлення водних ресурсів, захисту водних ресурсів від забруднення, зараження й виснаження, запобігання та пом'якшення негативного впливу, покращення екологічного стану водних об'єктів і захисту прав водокористувачів. Найголовнішими питаннями у сфері водопостачання та водовідведення є дозвіл на забір води із джерел водопостачання (дозвіл на спеціальне водокористування) і дозвіл на скидання очищених та неочищених стічних вод у навколишнє середовище. З 04 червня 2017 року набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, що регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру щодо спеціального водокористування» від 07 лютого 2017 року № 1830-VIII, яким внесено зміни до Водного кодексу України в частині процедури отримання дозволів на спеціальне водокористування. Основне чинне екологічне законодавство та норми у сфері користування водними ресурсами: постанова Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 року № 321 «Про затвердження Порядку видачі дозволів на спеціальне водокористування»; постанова Кабінету Міністрів України від 11 вересня 1996 року № 1100 «Про Порядок розроблення і затвердження нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин та перелік забруднюючих речовин, скидання яких нормується»; Водна стратегія України на період до 2050 року схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09 грудня 2022 року № 1134. наказ Міністерства охорони здоров'я України від 12 травня 2010 року № 400 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил "Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною"»; наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 05 березня 2021 року № 173 «Про затвердження Інструкції про порядок розробки та затвердження гранично допустимих скидів (ГДС) речовин у водні об'єкти із зворотними водами»; постанова Кабінету Міністрів України від 18 грудня 1998 року № 2024 «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів».

Правове та інституційне регулювання, ключові екологічні вимоги у сфері охорони атмосферного повітря визначено Законом України «Про охорону атмосферного повітря». Основне чинне законодавство та норми у сфері захисту атмосферного повітря: постанова Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 року № 300 «Про Порядок розроблення і затвердження нормативів гранично допустимого рівня впливу фізичних та біологічних факторів стаціонарних джерел забруднення на стан атмосферного повітря»; постанова Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 року № 302 «Про затвердження Порядку проведення робіт, пов'язаних з видачею дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, обліку суб'єктів господарювання, які отримали такі дозволи»; постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2001 року № 1655 «Про затвердження

Положення про порядок здійснення державного обліку в галузі охорони атмосферного повітря»; посібник з інвентаризації джерел викидів в атмосферне повітря (далі – Посібник ЄМЕП/ЄЕА), яким рекомендовано максимально допустимі концентрації та «можливі рівні безпечного ефекту» для забруднюючих речовин в атмосферному повітрі для заселених територій.

В Україні сформовано інвестиційне законодавство, в якому, зокрема, значна увага приділяється необхідності дотримання екологічних норм в процесі інвестиційної діяльності. Так Законом України «Про інвестиційну діяльність» (№ 1560-XII від 18.09.1991) встановлюється заборона інвестування в об'єкти, створення і використання яких не відповідає вимогам санітарно-гігієнічних, радіаційних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України (ст.4). В разі порушення екологічних, санітарногігієнічних та архітектурних норм державний орган може прийняти рішення про зупинення або припинення інвестиційної діяльності (ст.21). Також в ст. 8 зазначається, що інвестор зобов'язаний одержати висновок з оцінки впливу на довкілля у випадках та порядку, встановлених Законом України «Про оцінку впливу на довкілля» (№ 2059-VIII від 23.05.2017).

Основні принципи забезпечення сталого ведення та управління лісовим і мисливським господарством, збереження біорізноманіття визначені Лісовим Кодексом України, Законами України Про природно-заповідний фонд», «Про тваринний світ», «Про рослинний світ», Державною стратегією управління лісами України до 2035 року, схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 року № 1777-р.

Основними міжнародними правовими документами, ратифікованими Україною, що стосуються Стратегії, є:

- Закон України «Про ратифікацію Рамкової конвенції ООН про зміну клімату» від 29 жовтня 1996 р. № 435/96-ВР;
- Закон України «Про ратифікацію Конвенції про охорону біологічного різноманіття» від 29 листопада 1994 р. № 257/94-ВР;
- Закон України «Про приєднання України до Картахенського протоколу про біобезпеку до Конвенції про біологічне різноманіття» від 12 вересня 2002 р. № 152-IV;
- Закон України «Про ратифікацію Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля» від 6 липня 1999 р. № 832-XIV;
- Закон України «Про ратифікацію Європейської ландшафтної конвенції» від 7 вересня 2005 р. № 2831-IV;
- Закон України «Про приєднання України до Бернської Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ, існуючих в Європі» від 29.10.96 № 436/96-ВР.

Крім того, Стратегія орієнтована на виконання зобов'язань у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному рівні, зокрема:

- Директивою № 2008/50/ЄС про якість атмосферного повітря та чистіше повітря для Європи;
- Директивою № 2004/107/ЄС про миш'як, кадмій, ртуть, нікель і поліциклічні ароматичні вуглеводні в атмосферному повітрі;
- Директивою № 2008/98/ЄС про відходи;
- Директивою № 1999/31/ЄС про захоронення відходів зі змінами і доповненнями, внесеними Регламентом (ЄС) № 1882/2003;
- Директивою № 2000/60/ЄС про встановлення рамок діяльності Співтовариства у сфері водної політики зі змінами і доповненнями, внесеними Рішенням № 2455/2001/ЄС і Директивою 2009/31/ЄС;
- Директивою № 2007/60/ЄС про оцінку та управління ризиками затоплення;
- Директивою № 2009/147/ЄС про захист диких птахів;
- Директива № 92/43/ЄС про збереження природного середовища існування, дикої флори та фауни, зі змінами і доповненнями, внесеними Директивами №№ 97/62/ЄС, 2006/105/ЄС та Регламентом (ЄС) № 1882/2003.

Стратегія відповідає засадам основного нормативно-правового документу, що визначає засади екологічної політики в Україні – Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (ухвалено Верховною Радою України 28 лютого 2019 року).

Загалом, відповідно до нормативно-правової бази України, проєкт Стратегії відповідає ряду зобов'язань:

- забезпечення пріоритетності вимог екологічної безпеки, обов'язковості додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;
- виконання заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони довкілля;
- проєктне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів;
- використання отриманих висновків моніторингу та комплексу охоронних заходів для виконання можливостей факторів позитивного впливу на охорону довкілля;
- формування динамічного урівноваженого стану довкілля, що забезпечуватиме екологічне, санітарно-безпечне середовище для життєдіяльності населення;
- забезпечення реалізації заходів, пов'язаних зі збереженням та поліпшенням стану поверхневих та підземних водних ресурсів, земельних ресурсів, у тому числі ПЗФ.

– забезпечення загальної доступності Стратегії та самого звіту СЕО відповідно до вимог Законів України «Про доступ публічної інформації» і «Про стратегічну екологічну оцінку» шляхом здійснення публікації у друкованих засобах масової інформації та розміщення на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування.

Враховуючи результати аналізу, можна зробити висновок, що Стратегії відповідає цілям екологічної політики, встановлених на національному та регіональному рівнях; враховує більшість з них і пропонує комплекс заходів, спрямованих на їх виконання.

6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ, ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Реалізація заходів, передбачених Стратегією, може супроводжуватись появою прямих та опосередкованих наслідків, як для окремих компонентів довкілля, так і сукупним впливом на природні процеси та комплекси. Значного негативного впливу під час планованої діяльності на довкілля та здоров'я населення не передбачається.

Наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – це будь-які ймовірні наслідки реалізації завдань Стратегії для покращення біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, ландшафту, природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини та взаємодія цих факторів.

Під кумулятивним впливом розуміється сукупність впливів від реалізації планованої діяльності та інших, що існують або плануються в найближчому майбутньому видів антропогенної діяльності (прямий і опосередкований вплив людства на навколишнє середовище та його компоненти внаслідок господарської діяльності), які можуть призвести до значних негативних або позитивних впливів на навколишнє середовище або соціально-економічні умови.

Синергічні наслідки – сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії двох або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компоненту.

Реалізація заходів, передбачених Стратегії, може супроводжуватись появою прямих та опосередкованих наслідків, як для окремих компонентів довкілля, так і сукупним впливом на природні процеси та комплекси.

Таблиця 6.1

Ймовірні наслідки для довкілля від реалізації Стратегії

Чи може реалізація Стратегії спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймовірно	Ні	
Повітря				

1. Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?			●	+
2. Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?			●	+
3. Погіршення якості атмосферного повітря			●	+
4. Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?			●	+
Водні ресурси				
5. Збільшення обсягів скидів у поверхневі води?			●	+
6. Будь - які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників, як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)?			●	
7. Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню?			●	+
8. Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод?			●	+
9. Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)?			●	+
10. Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту?			●	
11. Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону?			●	+
12. Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)?			●	
13. Забруднення підземних водоносних горизонтів?			●	
Відходи				
14. Збільшення кількості утворюваних твердих побутових відходів?			●	+
15. Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів „відходи, що не є небезпечними?			●	
16. Збільшення кількості небезпечних відходів?			●	
17. Спорудження еколого-небезпечних об'єктів поводження з відходами?			●	
18. Утворення або накопичення радіоактивних відходів?			●	
Земельні ресурси				
19. Порушення, переміщення, ущільнення грунтового шару?			●	
20. Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії грунтів?			●	
21. Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу?			●	
22. Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літо генної основи або зміни геологічної структури?			●	+
23. Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або плановані практиці використання земель?			●	
24. Виникнення конфліктів між ухваленими цілями стратегії та цілями місцевих громад?			●	
Біорізноманіття та рекреаційні зони				
25. Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок			●	

небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)?				
26. Зміни у кількості видів рослин або тварин, чисельності або територіальному представництві?			●	+
27. Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин?			●	
28. Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних можливостей?			●	+
29. Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини?			●	
30. Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появі естетично неприйнятних місць, руйнування пам'ятників природи тощо)?			●	
Населення та інфраструктура				
31. Зміни в локалізації, розміщенні, щільності та зростанні кількості населення будь-якої території?			●	
32. Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі?			●	
33. Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему? Зміни в структурі транспортних потоків?			●	+
34. Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень?			●	+
35. Потреби в нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги?			●	+
36. Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей?			●	+
Екологічне управління та моніторинг				
37. Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки?			●	
38. Погіршення екологічного моніторингу?			●	
39. Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?			●	
40. Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва?			●	
Інше				
41. Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів?			●	
42. Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу?			●	
43.Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії?			●	+
44. Суттєве порушення якості природного середовища?			●	
45. Появу можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому?			●	
46. Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності викличуть значний негативний екологічний ефект, що матиме значний негативний прямий або опосередкований вплив на добробут людей?			●	

Серед ключових наслідків реалізації Стратегії, а також з огляду на період її реалізації, доцільно зробити наступні висновки щодо ймовірного впливу Стратегії на довкілля.

Вплив на атмосферне повітря: не передбачається погіршення стану атмосферного повітря. Стратегії не передбачає створення нових підприємств із значними обсягами викидів у атмосферне повітря.

Стратегія передбачає реалізацію завдань, спрямованих на покращення якості атмосферного повітря: зменшення рівня забруднення атмосферного повітря, зокрема використанням альтернативних джерел живлення.

Вплив на водні ресурси: Стратегія не передбачає створення підприємств, діяльність яких призведе до збільшення обсягів скидів забруднених вод у поверхневі води. Тому реалізація Стратегії не має призвести до погіршення стану водних ресурсів. Натомість вона містить завдання щодо зменшення викидів неочищених стічних вод у навколишнє середовище. У зв'язку з цим має покращитися якість очищення стічних вод та, можливо, якість поверхневих вод.

Відходи: сортування побутових відходів з вилученням вторинної сировини дозволить не допускати суттєвого збільшення обсягів їх накопичення.

Вплив на земельні ресурси: внаслідок реалізації Стратегії не передбачається будь-якого посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів, змін у топографії або у характеристиках рельєфу, поява таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози. Крім того, Стратегія не передбачає змін у структурі земельного фонду, чинній або плановані практиці використання земель.

Вплив на біорізноманіття та рекреаційні зони: в Стратегії не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на біорізноманіття. Натомість позитивний вплив на збереження біорізноманіття буде досягнений внаслідок розширення меж існуючої території та об'єкту природно-заповідного фонду до площі Херсонській області.

Вплив планованої діяльності на території та об'єкти природно-заповідного фонду. В Стратегії не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на об'єкт природно-заповідного фонду. Натомість, реалізація запланованих Стратегії заходів сприятиме раціональному використанню природних ресурсів, збереженню цінних природних комплексів та ландшафтів, біологічного різноманіття, у тому числі природно-заповідного фонду.

Вплив на культурну спадщину: охорона, збереження об'єктів культурної спадщини; охорона, збереження елементів нематеріальної культурної спадщини матиме позитивний вплив.

Вплив на населення та інфраструктуру: Стратегії не передбачає появу нових ризиків на стан здоров'я чи захворюваність населення. Поліпшення санітарно-епідеміологічної та санітарно-епізоотичної ситуації на території громади; реконструкція та ремонт об'єктів комунальної інфраструктури, поліпшення

системи охорони здоров'я, освіти, фізичної культури, екологічної ситуації позитивно вплине на загальні покращення умов життя і діяльності громадян.

Екологічне управління, моніторинг: Стратегія не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в сфері екологічної безпеки, натомість передбачено покращення управління відходами та підвищення енергоефективності управління міським господарством.

Кумулятивний вплив: ймовірність того, що реалізація Стратегії призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, відсутня.

Транскордонний вплив під час реалізації заходів Стратегія відсутній. Таким чином, реалізація Стратегії не має супроводжуватися появою нових негативних наслідків для довкілля.

Таким чином, реалізація багатьох заходів та завдань Стратегії може призвести до покращення екологічної ситуації в громаді.

Ймовірність того, що реалізація Стратегії призведе до таких можливих негативних впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть кумулятивний чи синергійний вплив, відсутня.

У разі реалізації запланованих заходів Стратегії можна очікувати позитивного кумулятивного і синергійного ефектів покращення стану довкілля та здоров'я населення у середньо- і довгостроковій перспективі.

7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДДП

Реалізація Стратегії передбачає виконання заходів та проектів, що стосуються розвитку сфери забезпечення Кочубеївської територіальної громади системами інженерної інфраструктури, ремонту вулично-дорожньої мережі, енергозбереження і раціонального використання природних ресурсів, розвитку агропромислового комплексу, виконання яких є невід'ємною складовою при створенні сприятливого в екологічному відношенні життєвого середовища.

Серед головних заходів, що мають безпосередній вплив на санітарно-гігієнічні умови проживання населення та забезпечують пом'якшення негативних наслідків реалізації проекту Стратегії можна виділити:

– здійснення заходів енергозбереження шляхом покращення рівня енергоефективності житлових будинків, модернізації житлового фонду з використанням сучасних енергозберігаючих технологій, впровадження системи енергоменеджменту та заходів, направлених на скорочення споживання енергоресурсів в установах бюджетної сфери, збільшення обсягів виробництва та споживання альтернативних та місцевих видів палива;
– подальший розвиток вулично-дорожньої мережі: ремонт існуючих вулиць, доріг та тротуарів;
– ландшафтний благоустрій;
– розвиток систем водопостачання з метою забезпечення необхідною кількістю води та якістю, що відповідає санітарним нормам, а саме: реконструкція водопровідних насосних станцій із заміною обладнання та ремонт і заміна розподільчих мереж водопостачання;
– ремонт каналізаційних мереж;
– розвиток інфраструктури управління відходами;
– впровадження системи роздільного збору ПВ;
– заходи з озеленення, збереження ландшафтного та біотичного різноманіття.

З метою запобігання негативному впливу на стан здоров'я населення та довкілля, важливо забезпечити дотримання вимог щодо встановлення, проектування та експлуатації санітарно-захисних зон (СЗЗ) навколо джерел і об'єктів централізованого й нецентралізованого питного водопостачання, а також інших об'єктів, що потенційно впливають на якість водних ресурсів.

Розробка та визначення меж СЗЗ має здійснюватися відповідно до положень статті 93 Водного кодексу України, яка регламентує встановлення зон санітарної

охорони водних об'єктів. Постанова КМУ від 18.12.98 № 2024 та ДБН В.1.2-8:2021 акцентують на дотриманні гігієнічних норм, що передбачають обмеження господарської діяльності в межах цих зон для запобігання забрудненню джерел водопостачання. Особливе значення має врахування вимог ДБН Б.2.2-12:2019 щодо планування та забудови територій, а також Постанови КМУ від 27.12.2022 № 1455, яка визначає правила охорони електричних мереж.

Дотримання зазначених нормативно-правових документів у процесі проектування та експлуатації об'єктів інфраструктури, зокрема водопровідних і каналізаційних мереж (ДБН В.2.5-74:2013 та ДБН В.2.5-75:2013), а також кладовищ, автозаправних станцій та інших потенційно небезпечних об'єктів, є ключовим для забезпечення санітарної та екологічної безпеки. Зони санітарної охорони та охоронні зони інженерних мереж слід проектувати з урахуванням вимог щодо захисту населення від шумового впливу (ДБН В.1.1-31:2013) та уникнення ризиків забруднення навколишнього середовища. Крім того, ДСП № 173-96 визначають принципи санітарного планування населених пунктів, спрямовані на мінімізацію впливу інфраструктурних об'єктів на здоров'я

Під час виконання запланованих Стратегією заходів можливе виникнення деяких негативних наслідків у вигляді короткочасного впливу. Поява таких наслідків переважно пов'язана зі здійсненням робіт з реконструкції та будівництва.

З метою забезпечення екологічної безпеки, раціонального використання природних ресурсів при будівництві, реконструкції та ремонті об'єктів, передбачених Стратегією, доцільно максимально використовувати сучасні високоефективні екоенергозберігаючі технології та матеріали, зокрема огороджуючі конструкції з мінімальним коефіцієнтом теплопровідності, інженерне обладнання з високим коефіцієнтом корисної дії тощо.

Дотримання нормативного стану навколишнього середовища при забезпечується виконанням відповідних заходів, які передбачається вжити для зменшення негативних наслідків виконання Стратегії.

1. Захисні заходи, спрямовані на зменшення негативного впливу на довкілля стосуються:

- заходів для зменшення шуму (заборона робіт у районах житлової забудови в нічний час та дотримання);
- дотримання вимог «сезону тиші»;
- заходів з охорони ґрунтів;
- зменшення впливу на флору і фауну;
- нагляд за відходами (регулярне транспортування будівельних матеріалів у міру просування будівництва, наявність на ділянці провадження робіт пересувних контейнерів для відходів металу, промасленого ганчір'я, нафтопродуктів тощо, обов'язковий вивіз і наступна утилізація будівельного сміття, що надходить з будівельного майданчика).

Підрядник будівельно-монтажних робіт зобов'язаний:

– додержуватись раціональних маршрутів перевезення робітників, комплектуючих і будівельних матеріалів;
– допускати до експлуатації тільки справну автотракторну техніку з двигунами, що за вмістом у відпрацьованих газах CO, NOx (карбюраторні) або за димністю відпрацьованих газів (дизельні) відповідають діючим в Україні екологічним нормам;
– звести до мінімуму порожні пробіги автотранспорту та холосту роботу двигунів;
– суворо дотримуватись чинних норм і правил зі збереження флори та фауни в районі будівництва (забороняється миття будівельних машин і механізмів у водоймах, злив ПММ поза спеціально відведеними для цього місцями).

Після закінчення будівельно-монтажних робіт виконується зачистка випадкових забруднень, прибирання будівельного сміття та його перевезення у відведені для цього місця.

2. Ресурсозберігаючі заходи спрямовані на раціональне використання земельних та водних ресурсів, зокрема норми відводу земель.

3. Охоронні заходи. До охоронних заходів відноситься проведення моніторингових спостережень за підтриманням нормативного стану довкілля (дотримання гранично допустимих рівнів екологічного навантаження на природне та техногенне середовище) на території зони впливу об'єкту. Моніторинг стану довкілля в районі впливу об'єкту є інструментом, що підтримує керування екологічною безпекою, і може розглядатися, як одна з інформаційних складових, що забезпечують загальне керування експлуатації об'єкту. Він дозволяє провести аналіз відповідності стану об'єкту та навколишнього середовища екологічним вимогам для вироблення рішень із забезпечення екологічного благополуччя; знизити рівень невизначеності, який обумовлений неточністю методів розрахункових прогнозних оцінок; вирішити спірні питання, пов'язані з впливом об'єкту на екологічні умови; поповнити бази даних щодо стану навколишнього середовища в районі розташування об'єкту будівництва.

На підставі моніторингу, у випадку можливої загрози довкіллю, спричиненої технічним станом об'єкту і його елементами, сповіщаються адміністративні, контролюючі органи і населення, а також здійснюються заходи з їх усунення або попередження.

4. Компенсаційні заходи. Компенсаційні заходи полягають у відшкодуванні втрат, спричинених самим процесом реалізації заходів Стратегії. Відшкодування, плата за користування та за будь-які відхилення від дозволених норм здійснюється згідно з вимогами діючого законодавства. Такі розрахунки

проводяться на основі спеціально затверджених методик згідно зі встановленими тарифами.

На всіх етапах реалізації Стратегії, у тому числі для зменшення або запобігання впливу на території та об'єкти природно-заповідного фонду, заплановані рішення будуть здійснюватися у відповідності до норм і правил охорони навколишнього середовища і вимог екологічної безпеки (згідно з вимогами Водного кодексу України, Законів України «Про охорону земель», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону атмосферного повітря», «Про природно-заповідний фонд України»).

8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СЕО, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ

Проєкт Стратегії Кочубеївської територіальної громади є плановим документом.

Стратегія спрямована на дотримання екологічних стандартів. Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії вказує на те, що реалізація Стратегії позитивно вплине на стан атмосферного повітря, водних об'єктів, ситуацію з відходами, земельні ресурси, біорізноманіття, рекреаційні зони та культурну спадщину.

У процесі здійснення СЕО було розглянуто наступні альтернативи:

- альтернатива 1 «Нульовий сценарій»;

- альтернатива 2 «Прийняття Стратегії»;

- альтернатива 3: «Реалізація окремих заходів Стратегії»

Альтернатива 1 «Нульовий сценарій» – опис, прогнозування та оцінка ситуації у випадку незатвердження Стратегії.

При обранні Альтернативи 1, ситуація залишиться без змін.

1. Заходи з покращення умов проживання мешканців територіальної громади не реалізовуватимуться.

Все це призведе до погіршення соціально-побутових умов в громаді, невідповідності державної політики, визначеної реаліями часу.

2. В разі залишення ситуації в Кочубеївській ТГ без позитивних змін, проблеми, які є на теперішній час, залишаться та будуть мати тенденцію до подальшого негативного розвитку та впливу на навколишнє природне середовище та населення громади. Поставлена мета з забезпечення відновлення стабільного функціонування економіки, розвитку інвестиційного середовища, створенню умов для комфортного життя мешканців громади, покращення навколишнього природного середовища досягнута не буде.

Крім того, не забезпечується дотримання ст.143 Конституції України, Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про правовий режим воєнного стану», від 12.05.2015 р. №389-VIII, «Про державне прогнозування та

розроблення програм економічного і соціального розвитку України», «Про стратегічну екологічну оцінку», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій», постанови Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 року № 621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проєктів Бюджетної декларації та державного бюджету» (із змінами), Указ Президента України «Про утворення військових адміністрацій» від 24.02.2022 р. №68/2022, з урахуванням завдань інших документів державного планування, а саме: Цілей сталого розвитку України до 2030 року (Указ Президента України від 30.09.2019 № 722/2019); Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695;

Обрання Альтернативи 2:

Прийняття Стратегії дозволить досягнути стратегічного бачення розвитку громади та виконати Стратегічні цілі Стратегії з визначенням відповідальних за виконання та індикаторів виконання. Виконання Стратегії дозволить створити на території громади безпечне, екологічно чисте, енергетично ефективне середовище з якісною питною водою та інфраструктурою, якісними та доступними медичними, соціальними та публічними послугами, сприятиме, розвитку інвестиційного середовища.

Реалізація ДДП дасть змогу:

1. Підвищити економічну спроможність та інвестиційну привабливість громади.

2. Створити умови для комфортного життя мешканців громади, підвищити рівень отримання ними публічних та соціальних послуг, рівень надання мешканцям медичної допомоги.

3. Сприяти розвитку культури та спорту на території громади.

4. Формувати громаду як згуртовану спільноту з активними, здоровими та мобільними мешканцями.

5. Відновити дорожнє покриття та поліпшити транспортну інфраструктуру громади.

6. Налагодити на території ефективну систему збору та вивозу побутових відходів.

Альтернатива 3: «Реалізація окремих заходів Стратегії» – часткове прийняття окремих аспектів Стратегії. Це передбачає реалізацію лише найневідкладніших заходів, таких як покращення транспортної інфраструктури, системи збору відходів та підвищення якості публічних послуг. Такий підхід дозволить частково вирішити актуальні проблеми громади без повного

прийняття Стратегії, що дасть змогу мінімізувати витрати та зосередитися на найкритичніших напрямах розвитку.

Обрання часткової стратегії не відповідає довгостроковим інтересам громади, оскільки вона не забезпечує комплексного підходу до розвитку. Таке вибіркове виконання заходів може призвести до незбалансованого розвитку, де одні проблеми вирішуються, а інші залишаються поза увагою, що погіршить загальну ситуацію в майбутньому. Відсутність системного підходу також суперечить державним та регіональним політикам, які орієнтовані на сталий розвиток та забезпечення стратегічного планування.

Відповідно, було обрано Альтернатива 2 – Прийняття «Стратегії розвитку Кочубеївської територіальної громади на 2017- 2027 року».

Таблиця 8.1

Оцінка ймовірного негативного впливу на довкілля та стан здоров'я населення відповідно до контрольного переліку за альтернативними варіантами

Чи може реалізація спричинити	Негативний вплив		
	Нульовий сценарій	Прийняття Стратегії	Реалізація окремих заходів
Повітря			
Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?	+/–	+/–	+/–
Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?	+	+	+
Погіршення якості атмосферного повітря?	+	–	+
Появу джерел неприємних запахів?	+/–	–	+/–
Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?	–	–	–
Водні ресурси			
Збільшення обсягів скидів у поверхневі води?	+/–	+/–	+/–
Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема, таких показників, як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)?	+	+/–	+
Збільшення скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти?	–	–	–
Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню?	–	–	–
Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод?	+	–	+
Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)?	+	+/–	+
Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту?	+/–	+/–	+/–
Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону?	+	–	+

Зміни напряму або швидкості потоків підземних вод?	–	–	–
Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)?	+/–	–	+/–
Забруднення підземних водоносних горизонтів?	+/–	–	+/–
Відходи			
Збільшення кількості утворюваних твердих побутових відходів?	+/–	–	+/–
Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів „відходи, що не є небезпечними?	+/–	–	+/–
Збільшення кількості небезпечних відходів?	+/–	+/–	+/–
Спорудження еколого-небезпечних об'єктів поводження з відходами?	+/–	–	+/–
Утворення або накопичення радіоактивних відходів?	+/–	–	+/–
Земельні ресурси			
Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару?	+	+/–	+
Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів?	+/–	–	+/–
Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу?	+/–	–	+/–
Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літогенної основи або зміни геологічної структури?	–	–	–
Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або плановані практиці використання земель?	+	–	+
Населення та інфраструктура			
Зміни в локалізації, розміщенні, щільності та зростанні кількості населення будь-якої території?	+	+	+
Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі?	–	–	–
Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему? Зміни в структурі транспортних потоків?	+	–	+
Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень?	+/–	+/–	+/–
Потреби в нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги?	+	+/–	+
Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей?	+	–	+
Екологічне управління та моніторинг			
Погіршення екологічного моніторингу?	+	–	+
Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?	+	–	+
Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва?	+/–	+/–	+/–
Інше			
Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів?	+	+/–	+
Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу?	+/–	–	+/–

Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії?	+/–	–	+/–
Суттєве порушення якості природного середовища?	+/–	–	+/–
Появу можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому?	+	–	+
Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності викличуть значний негативний екологічний ефект, що матиме значний негативний прямий або опосередкований вплив на добробут людей?	+	+/–	+

Стратегічна екологічна оцінка Стратегії здійснювалася в спосіб, що передбачав такий алгоритм дій: визначення ключових екологічних проблем, що стосуються сталого розвитку Кочубеївської територіальної громади; проведення оцінки стану довкілля й виявлення трендів, характерних для окремих компонент навколишнього середовища та стану здоров'я населення громади; аналіз відповідності цілей Стратегії стратегічним цілям державної екологічної політики; розробка заходів з пом'якшення ймовірних негативних впливів реалізації Стратегії; формулювання пропозицій щодо моніторингу; підготовка звіту про СЕО Стратегії.

З огляду на стратегічний характер проекту, ключове значення у виконанні СЕО мали методи стратегічного аналізу. Насамперед, доречним виявилось застосування аналізу контексту стратегічного планування, що передбачає встановлення зв'язків з іншими документами державного планування.

Відповідність цілей та завдань Стратегії загальним цілям державної екологічної політики та цілям, завданням, напрямкам галузевих документів державного планування.

Також проведено аналіз поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я, в розрізі компонентів довкілля (клімату і факторів, що на нього впливають, атмосферного повітря, водних та земельних ресурсів, біорізноманіття та природоохоронних територій, відходів, здоров'я населення та інфраструктури). Здійснено оцінку ймовірних наслідків виконання цілей та завдань проекту Стратегії, як на окремі компоненти довкілля, так і на комплексні умови територій – стан довкілля, збереження біорізноманіття, раціональність використання наявних ресурсів, розвиток природних та техногенних процесів, а також вплив на здоров'я населення.

Оцінка кумулятивних ефектів дозволила спрогнозувати потенційний сукупний вплив на стан довкілля, в тому числі здоров'я населення, внаслідок реалізації цілей і завдань Стратегії.

Для здійснення СЕО був обраний, також, метод екстраполяції, оскільки цей метод полягає в перенесенні встановленого характеру розвитку певної

території чи процесу в майбутнє і ґрунтується на вивченні кількісних і якісних параметрів досліджуваного об'єкта за попередні роки, з подальшим логічним продовженням, окресленням тенденцій його розвитку.

При цьому здійснювалось:

– збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових показників в розрізі компонентів довкілля, в т. ч. здоров'я населення;
– визначення можливих чинників змін антропогенного та природного характеру;
– проведення оцінки потенційного впливу цілей на складові довкілля та на стан здоров'я й добробут населення.

В процесі аналізу стану довкілля були використані статистичні дані Державної служби статистики України та офіційні дані органів виконавчої влади, на які покладено функції і завдання спостереження та інформаційного забезпечення державної системи моніторингу довкілля (Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, Державна гідрометеорологічна служба, Міністерство охорони здоров'я України, та інші), а також обласних органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та реалізують державну політику у сфері охорони здоров'я. Окрім того, були проаналізовані доступні дані експертних звітів та аналітичних матеріалів щодо оцінки впливу наслідків повномасштабної воєнної агресії росії проти України на стан довкілля та здоров'я населення.

На основі проведеного аналізу вищезазначених альтернатив, робоча група встановила, що найсприятливішим із трьох варіантів: Альтернатива 1 «Нульовий сценарій», Альтернатива 2 «Прийняття Стратегії», Альтернатива 3: «Реалізація окремих заходів Стратегії» є варіант Альтернатива 2 «Прийняття Стратегії», тобто затвердження запропонованої Стратегії.

У ході виконання СЕО Робоча група зіткнулася з рядом проблем, які суттєво ускладнюють більш повне і глибоке здійснення СЕО для Стратегії, зокрема – обмеженість статистичної інформації для аналізу. Державна служба статистики України не збирає, не структурує і не аналізує достатньо глибоко і повно статистичну інформацію у розрізі основних компонентів сфери охорони довкілля, природокористування та охорони здоров'я на регіональному та місцевому рівнях. Значна частина інформації збирається методом вибіркових обстежень, що знижую її точність. Особливою є проблема пов`язана з збройною агресією російської федерації проти України та введенням воєнного стану, у тому числі обмеження доступу до низки кадастрів та інформаційних систем, включаючи призупинення функціонування Публічної кадастрової карти України.

9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДДП ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

СЕО не завершується прийняттям рішення про затвердження Стратегії.

Значущі наслідки для довкілля, умов життєдіяльності населення буде здійснюватися за допомогою моніторингу наслідків виконання Стратегії для довкілля, у тому числі для здоров`я населення, з метою виявлення непередбачених несприятливих наслідків і вжиття заходів щодо їх усунення.

Результати моніторингу мають бути доступними для органів влади та громадськості. Результати моніторингу мають бути доведені до відома природоохоронних органів і органів охорони здоров'я, а також громадськості.

Моніторинг може бути використаний для:

– порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дозволяє отримати інформацію про стан довкілля, умов життєдіяльності населення та стан його здоров'я у ході реалізації Стратегії;

– отримання інформації, яка може бути використана для поліпшення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості СЕО);

– перевірки дотримання екологічних вимог, встановлених відповідними органами влади;

– перевірки того, що Стратегія виконується відповідно до затвердженого документу, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків.

Моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення буде здійснюватися з метою забезпечення неухильного дотримання вимог законодавства під час будівництва і експлуатації та втілення всіх заходів щодо мінімізації ймовірних впливів та наслідків на навколишнє природне та соціальне середовище.

Моніторинг повинен відбуватись на декількох рівнях та передбачати можливі екологічні загрози та/або виявляти під час його здійснення впливи, що не були передбачені раніше.

Необхідно здійснювати моніторинг відповідно до Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для

довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2020 р. № 1272.

З метою забезпечення систематичності та об'єктивності спостережень за змінами стану довкілля, у тому числі за станом здоров'я населення, замовник визначає:

– зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу, та строки їх виконання;

– кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників відповідно до кожного з визначених у звіті про стратегічну екологічну оцінку наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;

– кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;

– методи визначення кожного із показників, які дають змогу швидко та без надлишкових витрат їх вимірювати;

– періодичність вимірювання показників, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями;

– засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання документа державного планування, е передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку.

Моніторинг даних впливів можливо здійснювати за показниками, які вказані нижче.

Моніторинг фактичного впливу на довкілля, умови життєдіяльності населення та стан його здоров'я здійснюється Великоолександрівською селищною радою або її структурними підрозділами, яка визначає періодичність моніторингу, перелік індикаторів, забезпечує доступ до вихідних даних та результатів моніторингу. Із заздалегідь визначеною та доведеною до відома громадськості періодичністю відповідно до встановлених строків оприлюднює результати проведених моніторингів.

Для проведення моніторингу можуть бути використані як існуючі засоби та методи, так і спеціально удосконалені та удосконалені для цілей СЕО інструменти.

Кочубеївська сільська рада може залучати до моніторингу представників органів місцевого самоврядування, науковців, громадськість і бізнес.

Кількість індикаторів може бути розширено шляхом включення до моніторингу додаткових показників відповідно до запитів або умов реалізації Стратегії.

Таблиця 9.1

Індикатори для моніторингу виконання Стратегії

Показники	**Одиниця виміру**	**Періодичність вимірів**
Кількість об'єктів природно-заповідного фонду	од.	Щорічно, до 15 числа місяця наступного за звітним періодом
Площа земель природно-заповідного фонду	тис.га	Щорічно, до 15 числа місяця наступного за звітним періодом
Питома вага фактичної площі природно-заповідного фонду до площі адміністративно-територіальної одиниці	%	Щорічно, до 15 числа місяця наступного за звітним періодом
Площа національних природних парків	тис.га	Щорічно, до 15 числа місяця наступного за звітним періодом
Кількість місць видалення відходів	од.	Щорічно, до 15 числа місяця наступного за звітним періодом
у т.ч. паспортизованих	од.	Щорічно, до 15 числа місяця наступного за звітним періодом
Площа рекультивованих земель та земель, на яких проводяться заходи з консервації	га	Щорічно, до 15 числа місяця наступного за звітним періодом
Площа територій національної екологічної мережі	одиниць/%	Щорічно, до 15 числа місяця наступного за звітним періодом
Лісистість території	тис.га	Щорічно, до 15 числа місяця наступного за звітним періодом
Частка домогосподарств, забезпечених централізованим водопостачанням, у загальній кількості домогосподарств об'єднаної територіальної громади	%	Щорічно, до 15 числа місяця наступного за звітним періодом
Частка домогосподарств, забезпечених централізованим водовідведенням, у загальній кількості домогосподарств об'єднаної територіальної громади	%	Щорічно, до 15 числа місяця наступного за звітним періодом
Частка домогосподарств, забезпечених централізованим газопостачанням, у їх загальній кількості	%	Щорічно, до 15 числа місяця наступного за звітним періодом
Площа відновлених земель та екосистем (дані щодо сільськогосподарських угідь) до загальної площі	га.	Щорічно, до 15 числа місяця наступного за звітним періодом
Площа територій національної екологічної мережі	га	Щорічно, до 15 числа місяця наступного за звітним періодом

Показники	Одиниця виміру	Періодичність вимірів
Використання коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища	тис.грн.	Щорічно, до 15 числа місяця наступного за звітним періодом
Рівень впровадження енергозберігаючих джерел світла у зовнішньому освітленні населених пунктів, відсотків до загальної кількості світлоточок (в рамках механізмів підтримки заходів з енергоефективності)	%	Щорічно, до 15 числа місяця наступного за звітним періодом
Протяжність водопровідних мереж	км.	Щорічно, до 15 числа місяця наступного за звітним періодом
Протяжність каналізаційних мереж	км.	Щорічно, до 15 числа місяця наступного за звітним періодом
Частка населених пунктів, у яких впроваджено роздільне збирання твердих побутових відходів, у загальній кількості населених пунктів регіону	%	Щорічно, до 15 числа місяця наступного за звітним періодом
Кількість місць видалення відходів, у т.ч паспортизованих	од.	Щорічно, до 15 числа місяця наступного за звітним періодом

Залежно від рівня та цільового значення кількісного та якісного показника (низький, середній, високий), рішення приймається Кочубеївською сільською радою або її відповідними підрозділами, про запобігання, зменшення або пом'якшення негативних наслідків по кожному напряму або в цілому.

Методи визначення кожного із показників, засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення а також періодичність вимірів, визначаються відповідними виконавцями, згідно напрямів діяльності.

Результати моніторингу Кочубеївською сільською радою буде оприлюднюватися на офіційному веб-порталі один раз на рік протягом строку дії даної Стратегії та через рік після закінчення такого строку.

У разі коли під час здійснення моніторингу буде виявлено не передбачені звітом про стратегічну екологічну оцінку негативні наслідки виконання даної Стратегії для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, Кочубеївською сільською радою будуть вжиті заходи для їх усунення, а також подано пропозиції щодо внесення змін до такого документа з метою усунення негативних наслідків.

Здійснення моніторингу покладається на Кочубеївську сільською раду, яка має здійснювати загальну координацію, методичне та інформаційне забезпечення процесу моніторингу, а також підготовку узагальненого звіту про результати моніторингу Стратегії.

10. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)

Оскільки наслідки планованої діяльності, передбаченої Стратегією, не поширюватимуться на території за межами України та не матимуть впливу на довкілля суміжних країн, ймовірні транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі, для здоров'я населення внаслідок реалізації Стратегії є відсутніми.

11. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ

1. За підсумками СЕО підготовлено «Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії», щодо якого організовано інформування та обговорення громадськості регіону.

2. Стратегія загалом враховує концепцію сталого розвитку Кочубеївської територіальної громади, розроблена у відповідності до конституційного принципу пріоритету інтересів людини у регіональній політиці та зорієнтований на поліпшення стану довкілля, умов життєдіяльності населення і його здоров'я.

3. Основною метою Стратегії є продовження подолання негативних наслідків для територіальної громади, спричинених повномасштабною збройною агресією російської федерації проти України, системне планування відновлення та подальший економічний розвиток, забезпечення безпечних та гідних умов життя, добробуту населення на основі реалізації комплексу системних заходів в економічній та соціальній сферах шляхом посилення інвестиційної складової, стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу, відновлення об'єктів критичної інфраструктури, житлово-комунального господарства та соціальної сфери, забезпечення житлом населення, створення сприятливих умов для розвитку самодостатньої територіальної громади, підтримання стабільного та задовільного стану навколишнього природного середовища. Аналіз трендів стану довкілля в області виявив тенденції зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря; скорочення забору свіжої води та зменшення скидів зворотних вод на фоні підвищення рівня їх концентрації; зменшення обсягів утворення відходів на фоні нарощення обсягів їх накопичення

4. Заходи та інвестиційні проекти в рамках Стратегії, за умов їх належного виконання, не несуть негативних наслідків для довкілля та здоров'я населення, а також враховують можливості та переваги, які продукуються в результаті покращення екологічної ситуації у формі кумулятивних, мультиплікативних та синергічніх ефектів в межах регіональної господарської системи.

5. Напрями і заходи Стратегії добре узгоджуються зі стратегічними цілями державної екологічної політики та сприяють поліпшенню умов життєдіяльності та здоров'я населення Кочубеївської територіальної громади в цілому.

6. Реалізація Стратегії з великою долею ймовірності не повинна призвести до появи нових негативних впливів на довкілля, у тому числі на здоров'я населення.

7. У Звіті СЕО Стратегії на виконання обґрунтованих рекомендацій запропоновано впровадити інструменти ефективного і багатостороннього моніторингу впливів на довкілля, у тому числі на здоров'я населення.

Запропоновано систему індикаторів проведення моніторингу відповідно до ключових екологічних викликів та потенційних ризиків реалізації Стратегії.

З огляду на зазначене, можна стверджувати, що в цілому розроблення Стратегії було проведено з урахуванням ймовірних впливів на довкілля та стан здоров'я населення та прагненням нівелювати негативні наслідки. Реалізація Стратегії сприятиме зменшенню антропогенного навантаження на довкілля, поліпшенню здоров'я населення та умов його життєдіяльності.